

การสอบสวนและการดำเนินคดีความผิดในต่างประเทศ

3.1 ระบบการดำเนินคดีอาญา

(1) การดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน (Inquisitorial System)

มีที่มาจากอิทธิพลวิธีการชำระความของผู้มีอำนาจในศาสนาโรมันคาทอลิก ในวงการศาสนาคริสต์นั้น เมื่อผู้มีอำนาจปกครองได้ทราบว่ามีกรกระทำผิด หรือมีการกระทำอันมิชอบเกิดขึ้นในสังคมของตน ผู้มีอำนาจการปกครองจะต้องไต่สวนหาข้อเท็จจริงให้ได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้เสียหายหรือบุคคลอื่นมากล่าวหาหรือไม่ และการหาตัวผู้กระทำผิดก็ไม่มีหลักเกณฑ์ในการไต่สวนหรือวิธีพิจารณาอย่างเคร่งครัด เพราะมุ่งแต่จะเอาผลที่จะได้รู้ถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมากกว่า จึงอาจมีการใช้วิธีการทรมานจำเลยด้วยประการต่างๆ เพื่อให้จำเลยยอมรับสารภาพและเล่าข้อเท็จจริงทั้งหมดให้ผู้ชำระความฟัง การพิจารณาอาจจะกระทำลับหลังจำเลย คือการสืบพยาน อาจทำโดยจำเลยไม่มีโอกาสรู้เห็นก็ได้ เพราะถือว่าผู้ชำระความสามารถให้ความยุติธรรม และคุ้มครองสิทธิให้จำเลยอยู่แล้ว ระบบนี้มีอิทธิพลอยู่ในภาคพื้นยุโรป ซึ่งเดิมเคยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสันตปาปาแห่งกรุงโรม และต่อมาก็มีบทบาทสำคัญในประเทศต่างๆ ในภาคพื้นยุโรปที่ใช้ประมวลกฎหมาย เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน ต่อมาเมื่อระบบการทรมานจำเลยหมดไป และนักกฎหมายเริ่มค้นหาความจริงโดยทางพยานหลักฐาน ระบบนี้ก็คลี่คลายไปในทางค้นหาความจริง โดยมีการนำพยานมาสืบ แต่ยังคงเอกลักษณ์เดิม คือ ศาลมีหน้าที่ค้นหาความจริงจากพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งที่คู่ความนำมาเสนอต่อศาล หรือศาลเห็นสมควรเรียกมาสืบเอง และไม่มีบทกฎหมายวางระเบียบการสืบพยาน หรือไม่มีบทตัดพยานโดยเคร่งครัดว่าพยานประเภทนี้รับฟังได้ ประเภทนี้รับฟังไม่ได้ ดังนั้น ศาลมักจะรับพยานทุกชั้นเข้าสู่สำนวนความ และจะไปพิจารณาละเอียดตอนซึ่งนำพยานหลักฐานว่า พยานชั้นใดควรมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งลักษณะสำคัญของระบบไต่สวนโดยสรุป คือ

1). ศาลเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพิจารณาคดี มีอำนาจที่จะสืบพยานเพิ่มเติม หรืองดสืบพยาน ทั้งนี้เพื่อค้นหาให้ได้ข้อเท็จจริงใกล้เคียงความจริงมากที่สุด การกำหนดระเบียบวิธีเกี่ยวกับการสืบพยานมีน้อย ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจได้กว้างขวางและยืดหยุ่นได้มาก

2). การพิจารณาคดีโดยเฉพาะในคดีอาญา จะมีลักษณะเป็นการดำเนินการระหว่างศาลกับจำเลย ซึ่งโจทก์จะไม่มีบทบาทสำคัญมากนัก เป็นแต่เพียงผู้ช่วยเหลือศาลในการค้นหาพยานหลักฐาน ส่วนระดับของความช่วยเหลือที่โจทก์กับศาลจะร่วมมือกันมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระบบของแต่ละประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศส พนักงานอัยการอาจขึ้นนั่งชกถามพยานบนบัลลังค์คู่กับผู้พิพากษาได้

3). ในระบบไต่สวนมักจะไม่มีการกีดกันการสืบพยานที่เคร่งครัดมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะไม่มีระบบตัดพยาน (Exclusionary Rule) ที่เด็ดขาด แต่จะเปิดโอกาสให้มีการเสนอพยานหลักฐานทุกชนิดเข้ามาสู่ศาลได้ และศาลก็มีอำนาจใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวาง

(2) การดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหา (Accusatorial System)

เป็นระบบที่ใช้กันอยู่ในประเทศที่ระบบกฎหมายเป็นแบบ Common Law เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ระบบนี้สืบเนื่องมาจากการที่บุคคลคนหนึ่งนำเรื่องราวมาฟ้องร้องว่ากล่าวบุคคลอีกคนหนึ่งต่อผู้มีอำนาจ เพื่อให้ผู้มีอำนาจชำระคดีแก่ตน เช่น ในประเทศอังกฤษ เมื่อประมาณ 800 – 900 ปีที่ผ่านมา มีวิธีการแสวงหาความจริงโดยใช้วิธีพิจารณาที่อาศัยเพลิง อาศัยน้ำ หรืออาศัยการต่อสู้ด้วยอาวุธ วิธีพิจารณาทั้งสามนี้เกิดขึ้นเพราะชาวอังกฤษในสมัยนั้นเชื่อถือ และความศรัทธาในพระเจ้าเป็นเจ้า และเชื่อมั่นว่าผู้บริสุทธิ์ หรือผู้สุจริต เท่านั้นที่พระเจ้าจะคุ้มครอง หากผู้ใดไม่บริสุทธิ์แล้วพระเจ้าย่อมลงโทษผู้นั้น ดังนั้น การพิจารณาชี้ขาดว่าฝ่ายใดผิดหรือถูก จึงมิได้อยู่ที่การนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความจริง แต่สำคัญอยู่ที่ว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎกติกาซึ่งผู้พิพากษาวางไว้ได้ครบถ้วนกว่ากัน

สาระสำคัญของการพิจารณาในระบบนี้ คือ ผู้ชำระความต้องวางตัวเป็นกลางจริงๆ เพื่อควบคุมให้คู่ความทั้งสองฝ่ายปฏิบัติตามกติกาอย่างเคร่งครัด ดังนั้น เมื่อวิธีพิจารณาได้วิวัฒนาการจากการอาศัยเพลิง อาศัยน้ำ หรือการต่อสู้ มาเป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริงโดยพยานหลักฐาน และกติกาในการดำเนิน ลุยไฟ หรือการต่อสู้ ได้กลายมาเป็น กฎเกณฑ์ในการนำพยานเข้าสืบ แต่ลักษณะเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของระบบนี้ก็ยังคงปรากฏอยู่ คือ ผู้พิพากษาต้องวางตัวเป็น

กลางอย่างเคร่งครัด จะเอนเอียงเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมิได้ การพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่างๆ เป็นหน้าที่ของคู่ความซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้หรือตามที่ศาลสั่ง ถ้าคู่ความใดไม่พิสูจน์ข้อเท็จจริงใดซึ่งตนมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ ก็ยอมแพ้ในประเด็นข้อนั้น ระบบกล่าวหาจึงมีกฎเกณฑ์ในเรื่องการนำสืบพยานหลักฐานที่ละเอียดและเคร่งครัด และเนื่องจากระบบนี้มีการนำลูกขุนมาเป็นผู้พิจารณาปัญหาข้อเท็จจริง จึงมีกฎเกณฑ์ต่างๆ มากมายที่เคร่งครัดมากในการนำเสนอพยานหลักฐานและในการรับฟังพยานหลักฐาน เช่น บทตัดพยานที่ได้มาโดยมิชอบเพื่อมิให้ทั้งสองฝ่ายได้เปรียบเสียเปรียบกัน ดังนั้น ระบบกล่าวหาจึงเป็นระบบที่มีการชำระความเป็นไปในทางที่มีใจทักมีจำเลย มีผู้ชำระตั้งตนเป็นกลางคอยดูแลให้ทั้งสองฝ่ายได้ดำเนินคดีของตนไปตามกฎเกณฑ์ที่วางขึ้นไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งลักษณะสำคัญของระบบกล่าวหาชนิดนี้คือ

1). ศาลมีบทบาทจำกัด ศาลเป็นแต่เพียงผู้ตัดสินคดีเท่านั้น ในระบบนี้ถึงแม้จะยอมรับอำนาจของศาลในการเรียกพยานมาสืบหรือในการซักถามพยาน แต่ศาลก็จำกัด บทบาทของตนเอง จะกระทำก็ต่อเมื่อจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะไม่ก้าวล่วงเข้าไปหาข้อเท็จจริงด้วยตนเอง การซักถามของศาลมักจะจำกัดเฉพาะเพื่อให้คำเบิกความนั้นกระจ่างชัดหรือเมื่อศาลมีข้อสงสัยในความหมายของคำเบิกความเท่านั้น ส่วนการเรียกพยานมาสืบเพิ่มเติมโดยศาลนั้น จะมีน้อยมากหรือไม่มีเลย

2). คู่ความสองฝ่ายมีบทบาทสำคัญเป็นคู่ต่อสู้กันและกันอย่างเห็นได้ชัด ในคดีอาญา ศาลจะไม่ช่วยใจทักแสวงหาพยานหลักฐาน ดังนั้น ศาลอาจยกฟ้องต่างๆ ที่ปรากฏว่าจำเลยกระทำผิดก็ได้

3). ในระบบกล่าวหา มีกฎเกณฑ์การสืบพยานที่เคร่งครัด ศาลมีโอกาสใช้ดุลพินิจได้น้อย มีบทตัดพยานเด็ดขาด ไม่ยอมให้ศาลรับพยานนั้นเข้าสู่สำนวนความนอกจากนี้ การใช้คำถามในการซักถาม ถามค้าน ก็ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์โดยเคร่งครัด

3.2 หลักการดำเนินคดีอาญา

การกระทำความผิดอาญาก่อให้เกิดความเสียหายสองลักษณะคือ ความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้นโดยตรง อาจเป็นความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้น และความเสียหายอีกประการหนึ่งก็คือ ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่

สังคมโดยรวม เนื่องจากการฝ่าฝืนกฎหมายนั้นเป็นการทำลายความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขของสังคม ซึ่งหลักในการดำเนินคดีอาญาแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

(1) การดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย

การดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหายเป็นการดำเนินคดีอาญาดั้งเดิม คือ การดำเนินคดีอาญาแต่เดิมนั้นปะปนกับการดำเนินคดีแพ่ง มิได้มีการแยกลักษณะคดีอาญาและแพ่งออกจากกันโดยเด็ดขาด ซึ่งระบบกฎหมายในสมัยโบราณกำหนดในเรื่องสิทธิที่เกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาไว้อย่างรวมๆ โดยมีได้จำแนกระหว่างสิทธิฟ้องคดีอาญาและสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา รวมทั้งไม่มีการแยกความแตกต่างระหว่างความรับผิดชอบทางอาญากับความรับผิดชอบทางแพ่ง กฎหมายในยุคนี้ส่วนมากมีขึ้นเพื่อวางระเบียบในการจัดการกับข้อขัดแย้งระหว่างเอกชน 2 ฝ่าย แทนการที่คู่กรณีใช้กำลังแก้แค้นกันเองตามอำเภอใจ โดยอำนาจมหาชน ทำหน้าที่เป็นคนกลางตัดสินความถูกต้อง รวมถึงการบังคับให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบตามข้อเรียกร้องของผู้เสียหาย ด้วยเหตุนี้ หลักการดำเนินคดีจึงคำนึงถึงเฉพาะส่วนได้เสียส่วนบุคคลเป็นหลัก โดยไม่มีส่วนได้เสียของสังคมเข้าไปเกี่ยวข้อง มีเพียงผู้เสียหายหรือเครือญาติของผู้นั้นที่มีอำนาจฟ้องบุคคลอื่นนอกจากนี้ไม่มีส่วนได้เสีย จึงไม่มีสิทธิในการฟ้องร้อง¹

(2) การดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน

ในยุคที่สังคมพัฒนาขึ้น แนวความคิดที่เกี่ยวกับผลกระทบของการกระทำความผิดอาญาได้เปลี่ยนไปจากยุคที่ผ่านมา การกระทำความผิดบางกรณีในยุคนี้ ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดความเสียหายให้กับบุคคลที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำโดยตรงเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมด้วย แนวความคิดเช่นนี้ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน ในระบบกฎหมายโรมัน ซึ่งได้จำแนกลักษณะการกระทำความผิด ระหว่างการกระทำความผิดต่อส่วนตัวกับการกระทำความผิดอาญาต่อแผ่นดิน และจากการจำแนกลักษณะการกระทำความผิดเช่นนี้ ทำให้มีการฟ้องคดีตามหลักการดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว อำนาจฟ้องยังคงเป็นของบุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดนั้น แต่สำหรับกรณีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาแผ่นดิน ซึ่งกฎหมายโรมันถือว่าผลกระทบต่อความสงบ

¹ อุดม รัฐอมฤต, "การฟ้องคดีอาญา," วารสารนิติศาสตร์, ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2535), หน้า 482 – 483.

เรียบง่ายและก่อความเสียหายต่อประโยชน์มหาชน การฟ้องร้องเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำ ความผิดดังกล่าวเป็นของราษฎรทุกคน ไม่ว่าจะบุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้ได้รับผลร้ายโดยตรงจากการ กระทำความผิดนั้นหรือไม่ก็ตาม เขามีอำนาจฟ้องในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมและมีส่วนได้เสีย ในคดีเช่นนี้

หลักการดำเนินคดีอาญาโดยประชาชนมีใช้ในประเทศอังกฤษ ตามหลักนี้ถือว่าประชาชน ทุกคนเป็นผู้เสียหายและมีสิทธิฟ้องคดีอาญาได้ ทั้งนี้ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้เสียหายหรือไม่ก็ตาม รัฐเพียงแต่เข้าช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในประเทศอังกฤษนั้น ทางปฏิบัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนมากตำรวจจะดำเนินคดีขึ้นก่อนโดยอยู่ภายใต้การควบคุมของ Director of Public Prosecution (D.P.P.) ในบางกรณี D.P.P. ก็เข้าดำเนินคดีเองหรือเข้าควบคุม คดีอย่างใกล้ชิด คือการฟ้องร้องคดีอาญาบางประเภทจะต้องได้รับความยินยอมอนุญาตจาก D.P.P. แต่ในพื้นฐานของความคิดแล้ว D.P.P. หาได้กระทำแทนรัฐไม่ แต่ทำแทนประชาชน และแม้เมื่อ D.P.P. จะเห็นควรดำเนินคดีอาญาใดเองก็จะมีให้ทนาย (Barrister-at-law) เป็นผู้ฟ้องคดีให้ ลักษณะของการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทย จึงเท่ากับเป็นกรณีเอกชนคน หนึ่งฟ้องเอกชนอีกคนหนึ่ง ผู้ฟ้องหรือโจทก์กับ ผู้ถูกฟ้องหรือจำเลย จึงถือได้ว่ามีฐานะเท่าเทียมกัน ทำนองเดียวกับโจทก์จำเลยในคดีแพ่ง รูปแบบของการดำเนินคดีอาญาในศาลในประเทศไทย จึงมีลักษณะเป็นการต่อสู้ระหว่างคู่ความ ทำนองเดียวกับคดีแพ่ง การใช้ระบบลูกขุน (Jury) ในการ ชี้ขาดความผิดของจำเลยในคดีอาญา ก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานการรักษาความสงบเรียบร้อยของ ประชาชนเช่นเดียวกัน²

(3) การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ

ตามหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ ถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหายและเจ้าพนักงานของรัฐ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา คือ พนักงานอัยการ แต่รัฐก็ได้ผูกขาดการดำเนินคดี อาญาไว้แต่เพียงผู้เดียว ในประเทศที่ถือหลักการดำเนินคดีอาญาโดยเคร่งครัด ก็อนุญาตให้เอกชน ผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาได้ แต่จะจำกัดประเภทและฐานความผิดไว้ ระบบการดำเนินคดีอาญา

² คณิต ณ นคร, "วิธีพิจารณาความอาญาไทย : หลักกฎหมายกับทางปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน,"

วารสารนิติศาสตร์, ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2528) : หน้า 3 - 4.

โดยรัฐนี้ จะต้องอาศัยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างกันของทุกองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งตำรวจ อัยการ และศาล

สำหรับประเทศที่มีแนวความคิดว่ารัฐมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยนั้น รูปแบบของการดำเนินคดีอาญาจะเป็นการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public Prosecution) ประเทศต่างๆ ในภาคพื้นยุโรปดำเนินคดีอาญาตามหลักนี้ การดำเนินคดีอาญาในประเทศในภาคพื้นยุโรปจึงไม่มีลักษณะของการต่อสู้ระหว่างคู่ความสองฝ่ายอย่างเช่นการดำเนินคดีอาญาในประเทศอังกฤษ หากแต่ศาลก็ตี อัยการก็ตี หรือแม้แต่นายกิติ ต่างก็มีหน้าที่ค้นหาความจริงในคดีอาญาทั้งสิ้น ผู้เกี่ยวข้องในคดีอาญาทุกฝ่ายหรือองค์กรในการดำเนินคดีอาญาทุกองค์กรจะต้องร่วมมือกันในการค้นหาความจริงอย่างจริงจัง และการค้นหาความจริงจะไม่จำกัดอยู่กับรูปแบบพิธีอย่างเช่นในประเทศอังกฤษ กล่าวคือ เมื่อไม่มีการต่อสู้ก็ย่อมไม่อาจมีหลักเกณฑ์ในเรื่องพยานหลักฐานอย่างเช่นในประเทศอังกฤษได้อยู่ดี ในการค้นหาความจริงในประเทศในภาคพื้นยุโรปมีหลักเกณฑ์เพียงว่าจะใช้วิธีการที่ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาตกเป็น “กรรมในคดี” ไม่ได้เท่านั้น³

การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐนั้นอาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “การฟ้องคดีตามระบบฝรั่งเศส” เพราะรูปแบบการดำเนินคดีอาญาของประเทศฝรั่งเศสซึ่งบัญญัติขึ้น โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับ ค.ศ. 1808 (Code d'instruction criminelle) เป็นตัวอย่างที่มีอิทธิพลต่อการบัญญัติกฎหมายของประเทศต่างๆ พื้นฐานของการดำเนินคดีอาญาในรูปนี้อยู่ที่การจำแนกความแตกต่างระหว่างการฟ้องคดีอาญากับการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องคดีอาญา จากหลักที่ว่ารัฐเป็นผู้รักษาความสงบ เรียบร้อยของสังคม ดังนั้น อำนาจฟ้องคดีอาญาจึงเป็นของรัฐโดยมีอัยการในฐานะตัวแทนของรัฐเป็นผู้ใช้อำนาจนี้ การที่กฎหมายให้อำนาจแก่อัยการเป็นผู้รับผิดชอบการฟ้องคดี ยังเป็นการรับรองหลักการแบ่งแยกอำนาจฟ้องออกจากอำนาจตัดสินคดี ซึ่งถือว่าเป็นหลักสำคัญของวิธีพิจารณาความอาญาในยุคปัจจุบัน โดยปกติอัยการจะเป็นผู้พิจารณาสั่งฟ้องคดีต่อศาล และเป็นผู้ดูแลกระบวนการพิจารณาในศาลเพื่อสนับสนุนคำฟ้องไปจนถึงสิ้นสุดการพิจารณาคดี

ประชาชนอาจมีส่วนในการใช้อำนาจฟ้องคดีอาญาได้ก็แต่เฉพาะในกรณีที่เป็นผู้เสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดอาญานั้นเอง ในกรณีเช่นนี้ สำหรับการดำเนินคดีอาญาในประเทศฝรั่งเศสผู้เสียหายมิได้เป็นผู้ฟ้องคดีอาญาโดยตรง คงได้แต่เพียงยื่นฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดี

³ เรื่องเดียวกัน

อาญาต่อศาลอาญา เพื่อบังคับให้อัยการดำเนินคดีอาญาในชั้นศาล อาจเรียกว่าเป็นการยื่นฟ้องคดีอาญาในทางอ้อมนั่นเอง เพราะศาลอาญาจะพิจารณาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาได้ก็ต่อเมื่อได้พิจารณาข้อกล่าวหาในคดีอาญานั้นก่อนแล้ว อำนาจฟ้องคดีอาญาของประชาชนตามหลักการดำเนินคดีอาญาเช่นนี้มีอยู่ในขอบเขตจำกัด หลักการเดียวกันนี้ก็ปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมันที่บัญญัติให้อำนาจฟ้องคดีอาญาอยู่ในความรับผิดชอบของอัยการเป็นหลัก คงมีแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับความผิดเล็กๆ น้อยๆ ที่มักเกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของเอกชนมากกว่าส่วนที่มีผลกระทบต่อสังคม ความผิดเช่นนี้ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีเองได้ รูปแบบที่แตกต่างกันออกไปบ้างแต่ยังคงให้อำนาจฟ้องแก่รัฐเป็นหลักคือ วิธีพิจารณาความอาญาของออสเตรเลีย (ประมวลกฎหมาย ปี 1873) ซึ่งให้อำนาจฟ้องคดีอาญาทั้งแก่อัยการและผู้เสียหาย สิทธิในการฟ้องของผู้เสียหายมีเช่นเดียวกับอัยการเฉพาะคดีที่อำนาจฟ้องของอัยการขึ้นอยู่กับกรรงทูลขอของบุคคลที่เป็นผู้เสียหายนั่นเอง (คงเทียบได้กับการฟ้องคดีความผิดต่อส่วนตัวตามกฎหมายไทย) คดีเช่นนี้อำนาจฟ้องคดีขึ้นกับผู้เสียหายอย่างมาก เพราะเมื่อผู้เสียหายถอนฟ้องหรือถอนคำร้องทูลขอ คดีย่อมเป็นอันสิ้นสุดลง แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟ้องคดีอาญาในความผิดอื่นที่นอกเหนือจากนี้ ผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์สำรอง (Subsidiaranklager) เท่านั้น กล่าวคือ เฉพาะในกรณีที่อัยการสั่งไม่ฟ้องหรือสั่งถอนฟ้อง ผู้เสียหายอาจใช้สิทธิฟ้องคดีอาญานั้นได้⁴

3.3 หลักในการดำเนินคดีอาญา

หลักในการดำเนินคดีอาญาในปัจจุบันมี 2 ประการ คือ หลักการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย (Legality Principle) และหลักการดำเนินคดีโดยดุลพินิจ (Opportunity Principle) หลักดำเนินคดีตามกฎหมาย พนักงานสอบสวนจะสอบสวนคดีโดยพลการเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และมีจำต้องคำนึงถึงว่าจะมีการร้องทูลกล่าวโทษไว้หรือไม่ และเมื่อได้สอบสวนแล้วอัยการจะต้องฟ้องร้องต่อไปโดยไม่อาจใช้ดุลพินิจในทางเลือกปฏิบัติได้ ส่วนการดำเนินคดีอาญาโดยหลักการใช้ดุลพินิจนั้น จะเปิดทางให้อัยการมีโอกาสใช้ดุลพินิจเลือกปฏิบัติในการฟ้องหรือไม่ฟ้องเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งแวดลอมในแต่ละคดี แม้จะปรากฏว่าได้มีการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว อัยการอาจใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินคดีโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ของผู้ต้องหา

⁴ อุดม รัฐอมฤต."การฟ้องคดีอาญา."วารสารนิติศาสตร์.หน้า 486 – 487.

สิ่งแวดลอม ส่วนได้เสียของสังคม ตลอดจนคำนึงถึงนโยบายของสังคมที่เรียกว่ารัฐประศาสนนโยบาย (Public Policy) ได้⁵

(1) หลักการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย (Legality Principle)

การดำเนินคดีอาญาตามหลักการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย มีหลักการว่า เจ้าพนักงานมีหน้าที่ต้องสอบสวนดำเนินคดีขึ้นเองโดยลำพังเมื่อทราบว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีการร้องทุกข์กล่าวโทษไว้แล้วหรือไม่ และเมื่อสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว เห็นว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง เจ้าพนักงานก็มีหน้าที่ต้องฟ้องร้องผู้ต้องหาไป กล่าวคือ เมื่ออัยการพิจารณาพยานหลักฐานการสอบสวนแล้วมีเหตุผลเชื่อว่า ผู้ต้องหากระทำความผิด อัยการก็มีหน้าที่ต้องฟ้องผู้ต้องหานั้นต่อศาลเสมอและเมื่อฟ้องแล้วจะยุติคดีด้วยการถอนฟ้องไม่ได้

โดยหลักการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย กำหนดหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่สอบสวนฟ้องร้องคดีดังกล่าวมาแล้ว หลักการนี้จึงมีผลดีตรงที่ช่วยให้การบังคับใช้ตามกฎหมาย (Law Enforcement) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาค ซึ่งประเทศที่ใช้หลักการฟ้องประเภทนี้ เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อิตาลี สเปน กรีซ สหพันธ์สาธารณรัฐอาหรับรวมทั้งกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม หลักการฟ้องคดีประเภทนี้ก็มีข้อเสียเช่นเดียวกันคือ ขาดความยืดหยุ่นและทำให้ใช้กฎหมายอย่างกระด้างเกินไป จึงได้มีการลดความเข้มงวดของวิธีการฟ้องตามกฎหมายลงบ้าง เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ก็มีการแก้ไขกฎหมายให้มีการสั่งไม่ฟ้องคดีเล็กๆ น้อยๆ หลายประเภทบ้างแล้ว⁶

หลักการดำเนินคดีอาญาโดยเด็ดขาดนี้จะมีศาลเป็นองค์กรหลัก โดยศาลจะมีอำนาจและบทบาทตั้งแต่ขั้นการสอบสวนตรวจสอบและวินิจฉัยชี้ขาดคดี ศาลสอบสวน (Investigating Magistrate) จะควบคุมการสอบสวนอย่างใกล้ชิดโดยพนักงานสอบสวนจะต้องรายงานความคืบหน้าในการสอบสวนคดีทุกระยะ การจับกุมและตรวจค้นจะกระทำต่อเมื่อมีหมายศาล โดยระบบนี้การใช้ดุลพินิจจะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาจะขึ้นอยู่กับการกระทำของผู้ต้องหา ซึ่งถ้าการกระทำ

⁵ ณัฐจักร ปัทมสิงห์ ณ อรรถยา, "อัยการกับการใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดี : ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย," บทบัญญัติ, เล่มที่ 47 ตอน 4 (ธันวาคม 2534) : หน้า 113.

⁶ กุลพล พลวัน, "บทบาทของอัยการในการเป็นโจทก์," วารสารอัยการ, ปีที่ 6 ฉบับที่ 62 (กุมภาพันธ์ 2526) : หน้า 22.

เข้ากับองค์ประกอบของความผิดแล้ว อัยการจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลเสมอ และในบางกรณีแม้ อัยการจะได้วินิจฉัยสั่งไม่ฟ้องแล้ว ศาลยังมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากศาลมีความเห็นแตกต่างจากอัยการ ศาลก็มีอำนาจสั่งให้อัยการยื่นคำฟ้องต่อศาลได้ และเมื่ออัยการได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว อัยการไม่มีสิทธิถอนฟ้องไม่ว่าในกรณีใดๆ ⁷

(2) หลักการดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ (Opportunity Principle)

หลักการดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจ หรือการฟ้องร้องคดีตามดุลพินิจนี้มีหลักการ โดยย่อว่า เมื่ออัยการพิจารณาพยานหลักฐานการสอบสวนแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหากระทำความผิด เมื่อคำนึงถึงผลได้ผลเสียที่สังคมจะได้รับจากการฟ้องคดี และคำนึงถึงผลร้ายที่เกิดแก่ผู้กระทำผิดเนื่องจากการฟ้องคดีแล้ว ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิดของเขารวมทั้งเหตุผลอื่นๆ ที่สมควร อัยการก็อาจใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาได้เสมอ และเมื่อฟ้องคดีไปแล้ว หากมีเหตุผลสมควรก็อาจใช้ดุลพินิจยุติคดีได้ด้วยการถอนฟ้อง ประเทศที่ใช้หลักการฟ้องตามดุลพินิจ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ อิสราเอล มอลตา ไทย ฯลฯ หลักการฟ้องตามดุลพินิจนี้ มีผลดีตรงที่ทำให้อัยการสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างยืดหยุ่น ปรับเข้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เป็นอย่างดี และลดความแข็งกระด้างของกฎหมายไปได้ในตัว ⁸

ระบบความยุติธรรมทางอาญาที่ใช้หลักดำเนินคดีโดยใช้ดุลพินิจนั้น มีหลักการที่แตกต่างจากหลักการแรก การดำเนินคดีทั้งปวงตั้งแต่ชั้นจับกุม สอบสวน และบังคับคดีจะอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร ศาลจะมีบทบาทเกี่ยวข้องเฉพาะเรื่องที่กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคล เช่น จับกุม คุมขัง ตรวจค้น และวินิจฉัยชี้ขาดคดี การฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ต้องหา อัยการจะใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางโดยพิจารณาถึงภูมิหลังของอาชญากร สิ่งแวดล้อม ตลอดจนรัฐประศาสนนโยบาย อัยการอาจใช้ดุลพินิจสั่งไม่ฟ้องในคดีบางคดีได้ แม้จะปรากฏว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอ ตลอดจนเมื่อยื่นฟ้องแล้วอัยการอาจพิจารณา ถอนฟ้องในภายหลังได้

⁷ ญัฐจักร ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา, "อัยการกับการใช้ดุลพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดี : ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย," บทบัญญัติ, หน้า 113.

⁸ กุลพล พลวัน, "บทบาทของอัยการในการเป็นโจทก์," วารสารอัยการ, หน้า 21.

3.4 ระบบการสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้องของประเทศแองโกลแซกซอน หรือกลุ่มประเทศ Common Law

ระบบสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้อง ของประเทศอังกฤษ⁹

อำนาจโดยทั่วๆ ไปในการสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้องคดีทั่วๆ ไปของประเทศอังกฤษ เป็นอำนาจร่วมกันระหว่างตำรวจท้องถิ่นกับผู้พิพากษา ตำรวจอังกฤษอยู่ภายใต้การควบคุมของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือเทศบาลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นอิสระจากอำนาจส่วนกลาง ยกเว้น Metropolitan Police ดังนั้น ที่เราได้ยินว่าตำรวจอังกฤษจัรัฐมนตรีของประเทศอังกฤษได้ เนื่องจากตำรวจอังกฤษเกือบทั้งหมดเป็นตำรวจเทศบาล

เพื่อให้การปราบปรามคดีอาญาเป็นผล ประเทศอังกฤษมีหลักยอมให้ประชาชนทั่วไปฟ้องคดีอาญาได้แม้ตนจะไม่มีส่วนได้เสียในกรณีนั้น โดยถือว่าประชาชนนั้นทำแทน ในนามของแผ่นดิน อย่างไรก็ตามจะเรียกว่าประชาชนไปฟ้องคดีอาญาที่เดียวก็ไม่ตรงนัก เพราะประเทศอังกฤษเรียกในกรณีนี้ว่าประชาชนไปแจ้งข่าว (lay an information) ต่อผู้พิพากษาศาลแขวง หรือผู้พิพากษาท้องถิ่น และผู้พิพากษาศาลแขวง หรือผู้พิพากษาท้องถิ่น ก็จะดำเนินการสอบสวน หรือไต่สวนมูลฟ้อง จนกระทั่งสั่งให้ดำเนินคดีอาญาได้ในศาล ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษา และข้อที่น่าสังเกตก็คือ เจ้าหน้าที่ของศาลมีบทบาทสำคัญในการดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ตามแนวความคิด ที่ว่าการปราบปรามผู้กระทำผิดเป็นเรื่องของรัฐ ศาลในฐานะองค์กรของรัฐมีหน้าที่นี้อยู่ด้วย สำหรับวิธีการพิจารณาของศาลอังกฤษได้วิวัฒนาการในทางที่ป้องกัน มิให้ประชาชนผู้ทำการฟ้องคดีอาญาแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการฟ้องคดีอาญาได้ เช่น เมื่อประชาชนได้ฟ้องคดีอาญาแล้วจะถอนคดีโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจากศาลยุติธรรม ไม่ได้ เป็นต้น ในเรื่องของการใช้จ่ายในคดีอาญาที่ประชาชนฟ้อง ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ทางราชการจ่ายค่าชดใช้ให้แก่ประชาชนผู้เป็นโจทก์ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

อธิบดีกรมอัยการ (Director of Public Prosecutions) เป็นเจ้าหน้าที่ของส่วนกลาง และเป็นตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งจากนายความ ดำรงตำแหน่งคราวละสิบปี อธิบดีกรมอัยการมีเจ้าหน้าที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาเพียงเล็กน้อยและอธิบดีกรมอัยการจะดำเนินการฟ้องคดีที่สำคัญเท่านั้น และจะคอยตรวจตราการดำเนินคดีอาญาของประชาชนและ

⁹ อมร จันทรสมบูรณ์, "อำนาจสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้องในขบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย," บทบัญญัติ, เล่มที่ 30 ตอน 4 (2516) : หน้า 623 – 625.

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง อธิบดีกรมอัยการมีอำนาจจะเข้ามาสอดแทรกในคดีอาญาเมื่อใดก็ได้ ผู้บังคับบัญชาเหนืออธิบดีกรมอัยการคือ Attorney – General ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อสภานิติบัญญัติ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลไกการปราบปรามการกระทำผิดทางอาญาของประเทศอังกฤษ มีเงื่อนไขสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้กว้างขวาง แม้ไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ในคดีนั้นก็ฟ้องคดีอาญาได้ และในกรณีพิเศษบางเรื่อง ประชาชนอาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีได้ โดยต้องขอความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่ที่กฎหมายระบุไว้ก่อน

2. ตำรวจที่ใช้อำนาจสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้อง ได้แก่อำนาจตำรวจท้องถิ่น (เทศบาล) ซึ่งไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของราชการส่วนกลาง

3. ผู้พิพากษาศาลแขวง หรือผู้พิพากษาท้องถิ่น มีบทบาทมากในการควบคุมและสั่งการ เกี่ยวกับการสอบสวน หรือไต่สวนมูลฟ้อง

4. ความรับผิดชอบของการดำเนินการสอบสวน ฟ้องร้อง จะมี Attorney – General ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อสภานิติบัญญัติ

3.5 ระบบการสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้องของกลุ่มประเทศประมวลกฎหมาย หรือกลุ่มประเทศ Civil Law

ระบบการสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้องของประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสถือว่าคดีอาญาเป็นเรื่องของรัฐ ดังนั้น จึงต้องให้พนักงานของรัฐ คือ พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องร้องเท่านั้น ยกเว้นคดีความผิดเล็กน้อยจำพวกกลุโทษและมัชฌิมโทษ บางประเภท ประชาชนผู้เสียหายจึงจะฟ้องร้องได้ แต่ตามวิธีพิจารณา เจ้าหน้าที่ของศาลก็จะเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการดำเนินคดีเช่นเดียวกับอังกฤษ ดังนั้น กลไกของรัฐเกี่ยวกับอำนาจการฟ้องร้องคดีอาญาของพนักงานของรัฐจึงต้องรัดกุม เพื่อมิให้มีการกระทำผิดทางอาญารอดพ้นไปจากการถูกฟ้องร้องได้ ซึ่งสรุปวิธีการได้ดังนี้

(1) คำร้องเรียน คือการร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ว่ามีการกระทำผิดเกิดขึ้น จะเปิดโอกาสให้การกระทำอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือ อาจร้องเรียนต่อตำรวจท้องถิ่น (เทศบาล) ก็ได้ ร้องเรียนต่อตำรวจส่วนกลางก็ได้ อัยการก็ได้ และผู้พิพากษาสอบสวนก็ได้ นอกจากนั้น ยังมีกลไกที่ผู้เสียหายในคดีอาญาฟ้องคดีแพ่งในศาลอาญาเป็นการบังคับให้มีการดำเนินการฟ้องคดีอาญาโดยเจ้าพนักงานได้

(2) เมื่อมีคำร้องเรียนแล้ว กฎหมายก็วางกลไกควบคุมให้มีการปฏิบัติตามคำร้องเรียนนั้น คือ บังคับให้ส่งคำร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำผิดทางอาญาที่ตำรวจท้องถิ่น ตำรวจส่วนกลาง ฯลฯ ได้รับไปยังอัยการโดยเร็ว (อัยการของฝรั่งเศสมีระบบคล้ายกับของประเทศไทย คือ มีคณะกรรมการควบคุมวินัย)

(3) อำนาจสอบสวนของฝรั่งเศสอยู่ภายใต้การควบคุมของอัยการ ซึ่งมีระบบบริหารงานของตนเองและมีรัฐมนตรีรับผิดชอบงานในด้านนี้โดยเฉพาะต่อสภานิติบัญญัติ รัฐมนตรีนี้ได้แก่ รัฐมนตรียุติธรรม ซึ่งอัยการของฝรั่งเศสขึ้นกับกระทรวงยุติธรรม และอัยการของฝรั่งเศสเป็นพนักงานสอบสวน ดังนั้น จึงมีอำนาจของพนักงานสอบสวน (แต่พนักงานอัยการของไทยไม่เป็นพนักงานสอบสวน)

ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนจะอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นระบบควบคุมเพิ่มเติมขึ้นจากการควบคุมของผู้บังคับบัญชาตามสายงาน โดยแนวการสร้างกลไกควบคุมตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนของฝรั่งเศสมีดังนี้ คือ

ตำรวจในขบวนการยุติธรรมแยกได้เป็นสองประเภท โดยสามารถแยกตามหน้าที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ตำรวจสามัญ (สืบสวน จับกุม) ประเภทหนึ่ง และตำรวจซึ่งมีอำนาจสอบสวนอีกประเภทหนึ่ง โดยตำรวจสอบสวนนี้ก็มีอำนาจสืบสวน จับกุมด้วย สำหรับตำรวจสามัญจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาตามสายงานแต่เพียงอย่างเดียว ส่วนตำรวจสอบสวน นอกจากจะอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมตำรวจสอบสวน ซึ่งได้แก่ “คณะกรรมการควบคุมตำรวจสอบสวน” ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาระดับศาลอุทธรณ์ 3 นาย ถ้าตำรวจสอบสวนกระทำการไม่ถูกไม่ชอบ ประชาชนก็สามารถร้องเรียนมายังอัยการ และอัยการก็จะนำเรื่องมาสู่การพิจารณาของ “คณะกรรมการควบคุมฯ” โดยคณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจสั่งถอนอำนาจการสอบสวนของตำรวจสอบสวนฯ ซึ่งอาจถอนอำนาจสอบสวนเฉพาะท้องที่ หรือทั้งราชอาณาจักรก็ได้ แล้วแต่กรณี กล่าวคือ ตำรวจสอบสวนผู้นั้นยังคงเป็นตำรวจต่อไปตามเดิม มีอำนาจในการสืบสวน จับกุม หรือ

ในทางธุรกิจ แต่ไม่สามารถมีอำนาจสอบสวนได้ ซึ่งระบบการควบคุม 2 สายของตำรวจสอบสวน จะทำให้การควบคุมตำรวจสอบสวนเป็นไปด้วยดี และไม่เป็นการก้าวก้าวโดยตรงในการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาของตำรวจด้วย ประเทศฝรั่งเศสเห็นว่า ตำรวจสอบสวนมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับขบวนการยุติธรรม ดังนั้น การแต่งตั้งตำรวจที่มีอำนาจสอบสวนของประเทศฝรั่งเศสจึงกระทำโดยคำสั่งร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สรุปได้ว่า กลไกการปราบปรามการกระทำผิดทางอาญาของประเทศฝรั่งเศสมีเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีตำรวจที่มีอำนาจสืบสวน จับกุมกว้างขวาง คือ รวมตำรวจท้องถิ่นด้วย และมีกรับคำร้องเรียน (คำร้องทุกข์และคำกล่าวโทษ) ในคดีอาญาอย่างกว้างขวาง

2. มีการควบคุมระบบการสอบสวนอย่างรัดกุม กล่าวคือ

(ก) คำร้องทุกข์และการกล่าวโทษที่รับโดยตำรวจ ฯลฯ จะต้องส่งให้แก่อัยการโดยเร็ว

ระบบอัยการของฝรั่งเศสเป็นระบบกึ่งอิสระ แบบประเทศไทย มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายอัยการเป็นองค์กรควบคุมอัยการเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อถ่วงดุลกับอำนาจของ รัฐมนตรี คือ รัฐมนตรียุติธรรม ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองและรับผิดชอบในการสอบสวนฟ้องร้องต่อสภานิติบัญญัติ

(ข) ส่วนงานที่กระทำโดยตำรวจร่วมกับอัยการอยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลยุติธรรมอีกชั้นหนึ่ง คือ ตรวจสอบโดยผู้พิพากษาสอบสวน และถ้าเป็นกรณีโทษขั้นหนักโทษ ส่วนงานของผู้พิพากษาสอบสวนจะถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการผู้พิพากษาของศาลอุทธรณ์อีกชั้นหนึ่ง

(ค) ตำรวจสอบสวนทั่วประเทศมีระบบควบคุมเป็นพิเศษ คือ นอกจากจะอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาตามสายงานแล้ว ยังอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมโดยองค์กรที่เป็นกลาง คือ คณะกรรมการผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (ศาลอุทธรณ์ของประเทศฝรั่งเศสเป็นศาลเขตทั่วประเทศมีอยู่ประมาณ 30 ศาล) ประกอบกับอัยการซึ่งเป็นผู้รับเรื่องราวไปเสนอต่อคณะกรรมการ

3.6 การสอบสวนและการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในต่างประเทศ

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสากลที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมูลค่าจากการทำธุรกิจนี้ได้กำไรสูงมาก แต่ลักษณะของปัญหาเสพติดในแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันออกไป คือ บางประเทศมีปัญหาในเรื่องของการผลิตยาเสพติด การลักลอบส่งออก การนำเข้า แต่บางประเทศมีปัญหาในเรื่องของผู้เสพยาเสพติด สำหรับประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่มีปัญหาเสพติดครบในทุกลักษณะ โดยประเทศไทยนั้นมีปัญหาเสพติดทั้งในด้านเป็นฐานการผลิต เป็นศูนย์กลางจำหน่ายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก เนื่องจากเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกสายทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ตลอดจนปัญหาการติดยาเสพติดของคนในประเทศ ซึ่งปัญหาเสพติดทำให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงปัญหาความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดมีความสำคัญมากในงานด้านการปราบปรามยาเสพติด เพราะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดโดยตรง ดังนั้นการปราบปรามยาเสพติดจะบรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งในการศึกษานี้จะกล่าวถึงประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่ประกาศทำสงครามกับยาเสพติดอย่างเต็มรูปแบบและให้เงินทุนสนับสนุนประเทศต่างๆ ในการต่อต้านและปราบปรามยาเสพติดอย่างเต็มประสิทธิภาพ ความต้องการยาเสพติดในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีจำนวนมาก มีการลักลอบขนยาเสพติดเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งการสกัดกั้นมิให้ยาเสพติดเข้าสู่ สหรัฐอเมริกานั้นเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศเปิดที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศอื่นๆ และมีพื้นที่กว้างขวาง หน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการปราบปรามยาเสพติดในประเทศสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ สำนักงาน DEA (Drug Enforcement Administration) ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรม ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ โดยมีเจ้าหน้าที่ของ DEA ปฏิบัติงานอยู่ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและ ในประเทศอื่นๆ ที่มีปัญหาเสพติดทั่วโลก เพื่อประสานงานให้ความร่วมมือและช่วยเหลือการสืบสวน ปราบปราม การข่าว รวมทั้งการฝึกอบรมและการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในประเทศเหล่านั้น ซึ่งทาง DEA จะส่งวิทยากรมาฝึกอบรมให้ และให้เจ้าหน้าที่ของประเทศนั้นๆ ไปฝึกในประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงเจ้าหน้าที่ของประเทศไทยที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดด้วย ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาถือได้ว่ามีกฎหมายและมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพและ

ทันต่อสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่มีธรรมชาติของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและนับวันจะมีความรุนแรงและความซับซ้อนของปัญหามากขึ้น

ส่วนประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศสิงคโปร์ เขตปกครองพิเศษฮ่องกง และประเทศมาเลเซีย แต่ละประเทศก็มีประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาเสพติดที่แตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศส่วนใหญ่จะมีลักษณะหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกันคือ การเปลี่ยนจากฝิ่นไปเป็นมอร์ฟีนและเฮโรอีน ความหลากหลายของยาที่ใช้เป็นยาเสพติด และจำนวนเยาวชนผู้ใช้ยาเสพติดที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประการสำคัญประการหนึ่งคือสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซียอยู่ในกลุ่มนี้ ภูมิภาคนี้มีแหล่งปลูกฝิ่นที่ใหญ่ที่สุดของโลกคือบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นเขตพรหมดินแดนติดต่อระหว่างประเทศพม่า ลาว และไทย และภูมิภาคนี้ยังเป็นจุดศูนย์กลางของการส่งยาเสพติดออกสู่ประเทศในทวีปอื่นๆ ด้วย โดยจำแนกประเทศที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือประเทศที่ผลิตยาเสพติดโดยตรง ได้แก่ พม่า และลาว กลุ่มที่สองคือประเทศที่เป็นเส้นทางส่งผ่านไปประเทศที่สามและเป็นประเทศที่บริโภคยาเสพติดด้วย เช่น ไทย จีน เวียดนาม เขมร มาเลเซีย และสิงคโปร์

แม้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย แต่ก็ไม่กระทบถึงความพยายามในการส่งเสริมการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศต่างๆ ในเขตลุ่มน้ำโขง เช่น ประเทศกัมพูชา จีน ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม สารเคมีตั้งต้น เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ อีเฟครีน และซูโค อีเฟครีน ยังคงถูกลักลอบนำเข้าสู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ เพื่อนำไปใช้ผลิตเฮโรอีนและยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) อย่างสม่ำเสมอ ไม่มีอะไรจะสกัดกั้นไว้ได้ แม้จะมีการควบคุมบริษัทเคมีภัณฑ์ต่างๆ โดยบริเวณสามเหลี่ยมทองคำยังคงเป็นพื้นที่สำคัญในการผลิตยาเสพติดสำหรับตลาดในภูมิภาคและนอกภูมิภาค โดยเฉพาะในภูมิภาคแม้จะมีความร่วมมือระหว่างประเทศที่เน้นการควบคุมสารเคมีตั้งต้น (Chemical Precursor) หรือร่วมมือกันในการปราบปรามแต่ผลที่ได้รับยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสถานการณ์ยาเสพติดบางประเภทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีดังนี้¹⁰

¹⁰ “หลากหลายสิ่งเสพติดให้โทษ,” สยามรัฐ (28 พฤศจิกายน 2542) : 5.

กัญชา กัญชายังคงมีปลูกทั่วๆ ไป ในหลายพื้นที่ในภูมิภาค ทั้งเพื่อใช้บริโภคและ ส่งออก ปรากฏว่าประเทศกัมพูชากลายเป็นแหล่งผลิตสำคัญของโลก แม้แต่ประเทศมาเลเซียซึ่งมีกฎหมายควบคุมยาเสพติดที่เข้มข้น ก็ยังมีการลักลอบนำกัญชาเข้าในปริมาณที่สูงขึ้น

ฝิ่น การค้าอนุพันธ์ของฝิ่นอย่างผิดกฎหมายจากประเทศพม่ายังคงมีอยู่อย่าง กว้างขวาง แม้ประเทศพม่าจะทำการปราบปรามอย่างเข้มแข็ง และแม้จะมีการทำลายต้นฝิ่นใน ประเทศนี้ แต่การผลิตฝิ่นกลับมีในหลายประเทศรวมทั้งในประเทศเวียดนาม ประเทศจีน และ ประเทศไทย ทั้งสามประเทศนี้กลายเป็นศูนย์กลางของการลักลอบค้าเฮโรอีนจากบริเวณ สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งการลักลอบเฮโรอีนผ่านช่องกงลดจำนวนไปมาก โดยเครือข่ายการค้า ยาเสพติดย้ายแหล่งไปอยู่ในจีนแผ่นดินใหญ่ทำให้ยากต่อการติดตาม แต่เป็นที่น่าสังเกตก็คือ บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงนั้น พฤติกรรมของการบริโภคยาเสพติดเปลี่ยนไป กล่าวคือ การกิน การสูบ และการสูดอนุพันธ์ของฝิ่นได้รับความสนใจน้อยลง แต่แนวโน้มการใช้ยาโดยการฉีดเข้าเส้นเลือด มีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในประเทศจีนและประเทศพม่า ซึ่งการฉีดถือเป็นเรื่องปกติ แต่การฉีดนั้นก็ไปสู่อีกปัญหาหนึ่ง กล่าวคือ การแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี (เชื้อเอดส์) สำหรับการจับหาอนุพันธ์ ฝิ่นได้ง่ายขึ้นอาจเป็นผลมาจากปริมาณการลักลอบค้ายาเสพติดมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นในแถบนี้ และในประเทศเวียดนาม การฉีดอนุพันธ์ของฝิ่นในหมู่เยาวชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

โคเคน ในภูมิภาคนี้ไม่ค่อยมีข้อมูลมากนักสำหรับการลักลอบค้าโคเคนและใช้โคเคน

แอมเฟตามีนและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในช่วงปี 2541 เป็นปีที่การผลิตและ การค้าสารกระตุ้นประเภทแอมเฟตามีนได้แพร่ระบาดมาก จากสถิติการจับกุมแสดงว่า ประเทศจีน และประเทศพม่าเป็นแหล่งผลิตแหล่งใหญ่ ซึ่งเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า สามารถหาซื้อได้โดย ทั่วไปตามท้องตลาดของประเทศทั้งสอง รวมทั้งในประเทศไทยด้วย ส่วนเขตปกครองพิเศษฮ่องกง สามารถจับกุมแอมเฟตามีนที่ผลิตในจีนแผ่นดินใหญ่มากขึ้น การขนส่งยาดังกล่าวไปยังประเทศ ต่างๆ ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นประเทศญี่ปุ่น หรือประเทศฟิลิปปินส์

สำหรับยาอี ที่เรียกกันว่า MDMA เท่าที่ยึดได้จากเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น เป็นยาที่ผลิตมาจากแควยุโรป ในขณะที่ข้อเท็จจริงคือ จีนแผ่นดินใหญ่มีการผลิตยาอี เช่นกัน รวมทั้งในประเทศอินโดนีเซียด้วย ส่วนเมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการระบาดมากในภูมิภาคนี้ และมีแนวโน้มว่ามีการจับกุมและการลักลอบค้าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉลี่ยแล้ว การให้ยากระตุ้นประเภทนี้ในประเทศญี่ปุ่นยังมีระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศใน

ยุโรป ในขณะที่ยาเสพติดประเภทนี้แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วในประเทศไทยและฟิลิปปินส์ แม้แต่ยาอียี่มีแนวโน้มการใช้มากขึ้น รวมทั้งในประเทศอินโดนีเซียด้วย นอกจากนี้ การใช้ตัวทำลายที่เป็นสารระเหย โดยเฉพาะการดมกาว มีเพิ่มมากขึ้นในภูมิภาค รวมทั้งประเทศกัมพูชา ประเทศลาว และประเทศไทย

(1) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในช่วงศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมา สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับปัญหาประชากรติดยาเสพติด โดยเฉพาะเฮโรอีนอย่างหนัก โดยมีผู้ติดยาทั้งที่อยู่ในตัวเมืองและชานเมืองและภายในกองทัพที่อยู่ในและนอกประเทศ และแพร่ขยายออกสู่ผู้ที่ทำงานในโรงงานและสำนักงาน ในชุมชนชั้นกลางวัยกลางคน และวัยหนุ่มสาว รวมทั้งแพร่ขยายเข้าสู่ผู้ที่เป็นนักเรียนนักศึกษาอีกด้วย ยาเสพติดประเภทต่างๆ ได้แพร่หลายเข้าไปในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มมีการเสฟฝิ่น และฝิ่นผสมแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมาก ทำให้เยาวชนเกิดการเจ็บป่วยเพราะเป็นโรคติดฝิ่นกันมาก ดังนั้นในปี ค.ศ. 1914 สภาของเกรสจึงได้ผ่านกฎหมาย Harrison Narcotics Act 1914 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดของสหรัฐ ได้นำเอามาตรการการเก็บภาษีมาใช้ โดยการบังคับให้ซื้อภาษีแสดมปีจำนวน 1 เซนต์ ต่อยาเสพติดจำนวน 1 ออนซ์ ยาเสพติดนี้คือฝิ่นและโคคา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำเข้า ผู้ผลิต หรือนำส่งก็ตาม ซึ่งเป็นการควบคุมยาเสพติดที่เข้มงวดมากขึ้น

แต่อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 1965 พบว่า มีประชากรชาวอเมริกันที่ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมากโดยส่วนใหญ่อยู่ในหมู่คนผิวดำที่ไม่ได้รับการสนใจและเอาใจใส่ และต่อมาได้แพร่ระบาดไปสู่กลุ่มคนผิวขาว รวมถึงกลุ่มคนผู้ใช้แรงงาน และทหารอเมริกันที่รบในประเทศเวียดนาม นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่าคนที่มีอายุน้อยจะติดยาเสพติดมากขึ้น ผลดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงสภาพภายในเมืองให้กลายเป็นป่าคอนกรีต (concrete jungles) คือ ผู้ติดยาเสพติดต้องลักทรัพย์เพื่อหาเงินมาซื้อยาเสพติด ซึ่งอาชญากรรมส่วนมากที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการกระทำของผู้ที่ติดยาเสพติด ในที่สุดประธานาธิบดีนิกสัน ได้ประกาศ “สงครามต่อต้านยาเสพติด” ในเดือนมิถุนายน 1971 เพื่อดำเนินการปราบปรามยาเสพติดในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างเด็ดขาด แต่อย่างไรก็ตามปริมาณเฮโรอีนและจำนวนผู้ติดยาเสพติดก็ยังคงมีจำนวนสูงอยู่

ในสังคมหรือชุมชนอเมริกันในปัจจุบันนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้มากขึ้นในเรื่องยาเสพติดเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลา 15 ปีที่ผ่านมา ยิ่งไปกว่านั้น หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดในปัจจุบันนี้ก็มีความมากขึ้นกว่าที่เคยมีมาในอดีต หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่มีอยู่มากมายทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนคดี ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เหล่านี้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาลซึ่งได้กำหนดขอบเขตอำนาจของแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ซึ่งแบ่งได้เป็นระดับชั้นตามรูปแบบดังนี้ คือ ¹¹

- 1.เขตอำนาจระดับรัฐบาลกลาง
- 2.เขตอำนาจระดับมลรัฐ
- 3.เขตอำนาจระดับท้องถิ่น

หน่วยงานหรือองค์กรบางแห่งมีความรับผิดชอบที่ต่างกันไปตามบ้างน้อยบ้างในการบังคับใช้กฎหมายทั่วไป ในขณะที่หน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ มีหน้าที่ที่กำหนดไว้เฉพาะเจาะจงในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นหน้าที่พิเศษ

เนื่องจากผู้ค้ายาเสพติดจะมีลักษณะพิเศษคือเป็นลักษณะชั่วคราว เขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานนั้นมีความสำคัญมากในการพิจารณาถึงการสืบสวนคดียาเสพติดในแต่ละคดี การบังคับใช้กฎหมายจึงต้องควบคุมทั้งเขตอำนาจเพื่อที่จะดำเนินคดีอาญาในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจะครอบคลุมพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่กว้างใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อการปฏิบัติงาน ร่วมกันกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นในการแลกเปลี่ยนด้านการข่าวและข้อมูลต่างๆ ซึ่งหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดในเรื่องยาเสพติดมีดังนี้ คือ

ตำรวจสากล

เนื่องจากโลกในปัจจุบันนี้มีการขยายตัวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย ฯลฯ ซึ่งนำไปสู่การลักลอบค้ายาเสพติดโดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วโดยผ่านทางหน่วยงานหรือองค์กรที่รู้จักกันในนามของตำรวจสากล International Criminal Police Organization (INTERPOL) หน่วยงานนี้

¹¹ Michael D. Lyman, Narcotics And Crime Control (Illinois : Charles C Thomas Publisher, 1987), p.87 – 90.

จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1923 และปฏิบัติหน้าที่เป็นเสมือนเครือข่ายการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ โดยหน่วยงานตำรวจสากลนี้เป็นลักษณะการปฏิบัติงานที่เป็นเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการข่าวระหว่างประเทศ ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะต้องจัดตั้งสำนักงานกลางในระดับชาติ (National Central Bureau) ซึ่งจะปฏิบัติหน้าที่เป็นเสมือนหน่วยงานของประเทศที่เป็นจุดสำคัญในการติดต่อสำหรับประเทศสมาชิกอื่นๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา สำนักงานในระดับชาติ (National Central Bureau) ของหน่วยงานตำรวจสากลนี้จะใช้บุคคลากรจากทั้งกระทรวงการคลังและกระทรวงยุติธรรม ซึ่งถือเป็นบทบาทหน้าที่ในระดับชาติ นอกจากตำรวจสากล จะรับผิดชอบในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว ยังรับผิดชอบในคดีความผิดอื่นอีกด้วย เช่น การฟอกเงิน การฉ้อโกงทาง การเงิน และการก่อการร้าย

บทบาทหน้าที่ในระดับรัฐบาลกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Federal Role)

บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลกลางในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในความพยายามในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เนื่องจากมีความแตกต่างและขอบเขตของการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งหลายหน่วยงานได้มุ่งเน้นถึงรูปการหรือแง่ปัญหาต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน หน่วยงานของรัฐบาลกลางเหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการสืบสวนในความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ได้แก่

1. สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (Drug Enforcement Administration)
2. สำนักงานตำรวจสอบสวนกลาง (Federal Bureau Investigation)
3. สำนักงานศุลกากร (United States Customs Service)
4. สำนักงานสรรพากร (Internal Revenue Service)
5. สำนักงานสุรา ยาสูบ และอาวุธปืน (Bureau of Alcohol, Tobacco, and Firearms)
6. สำนักงานบังคับคดี (United States Marshal's Service)
7. หน่วยลาดตระเวนชายแดน (United States Border Patrol)
8. หน่วยรักษาชายฝั่ง (U.S. Cost Guard)
9. สำนักงานตรวจสอบการขนส่งทางไปรษณีย์ (U.S. Postal Inspectors)

หน่วยงานต่างๆ ที่แสดงข้างต้นนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของหน่วยงานในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่เสมอ หน่วยงานของรัฐบาลกลางบางหน่วยงานมีความรับผิดชอบหลักในการประเมินถึงกรณีที่มีประเทศ

อื่นเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องการเพาะปลูกพืชเสพติด การผลิตยาเสพติด และการค้าสิ่งเสพติด เช่น สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) ที่ได้กำหนดหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ของ DEA ที่มีอยู่ทั่วโลกในการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศอื่นในเรื่องการรวบรวมการข่าว คือข่าวกรองซึ่งเป็นข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์แล้วเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

หน้าที่ความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งของกองกำลังของรัฐบาลกลางในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด คือการสืบสวนเพื่อเป็นการห้ามไม่ให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือการสืบสวนเพื่อให้ทราบถึงการลักลอบเคลื่อนย้ายยาเสพติดข้ามชายแดนประเทศสหรัฐอเมริกา แต่อย่างไรก็ตาม มิใช่หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบังคับ ใช้กฎหมายของรัฐบาลทุกหน่วยงานที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้ หนึ่งในหน่วยงานของรัฐบาลกลางที่บังคับใช้กฎหมายห้ามมิให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดคือสำนักงานศุลกากร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติการอย่างเต็มที่ในการพยายามต่อต้านการลักลอบนำเข้าสารตั้งต้นที่เป็นส่วนประกอบของการผลิตยาเสพติด โดยส่วนมากแล้ว หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสืบสวนเพื่อป้องกันมิให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น สำนักงานศุลกากรจะมีข้อกำหนดในการส่งมอบคดีให้แก่สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนทันทีที่ยาเสพติดได้เข้ามาในประเทศและได้มีการจับกุมแล้ว

หน่วยงานของรัฐบาลกลางของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นหน่วยงานภายในประเทศ จะปฏิบัติงานภายใต้หน่วยงานสองหน่วยงานของรัฐบาลคือ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการคลัง เมื่อยาเสพติดเข้ามาภายในประเทศ ทั้งสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) และสำนักงานตำรวจสอบสวนกลาง (FBI) จะมีเขตอำนาจอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติการสืบสวนคดีอาญาในเรื่องสารตั้งต้นเพื่อนำมาผลิตยาเสพติด, รูปแบบการค้ายาเสพติด และสืบสวนผู้ที่ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ลักลอบค้ายาเสพติด แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐบาลกลางที่ตั้งขึ้นมาเพื่อบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดก็คือ สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) ส่วนสำนักงานตำรวจสอบสวนกลาง (FBI) ได้รับมอบอำนาจให้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในเดือนมกราคมปี ค.ศ. 1982 เพื่อเป็นการช่วยเหลือด้านยุทธวิธีในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

บทบาทหน้าที่ในระดับมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา (The State Role)

บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลกลางในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดแต่เดิมคือให้การช่วยเหลือภายในเขตอำนาจของมลรัฐซึ่งมีปัญหาในเรื่องยาเสพติด แต่มลรัฐไม่สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานการสืบสวนคดียาเสพติดของตนเองได้ ซึ่งการปฏิบัติงานของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับมลรัฐเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากในการปราบปรามยาเสพติด และเนื่องจากเขตอำนาจที่มีอย่างกว้างขวาง รวมถึงเจ้าหน้าที่ของมลรัฐที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้จำนวนการจับกุมผู้ค้ายาเสพติด , การชี้ที่ตั้งแหล่งผลิตและการค้ายาเสพติดมีจำนวนมาก

หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับมลรัฐบางหน่วยงานอาจจะปฏิบัติหน้าที่พิเศษโดยเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานสืบสวนของมลรัฐ ในขณะที่หน่วยงานอื่นของมลรัฐได้จัดตั้งขึ้นเพื่อที่จะเน้นถึงการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเป็นการปฏิบัติงานในขั้นต้นแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งหน่วยงานในการปราบปรามยาเสพติดเหมือนกับหน่วยงานอื่นในระดับมลรัฐในเรื่องของแหล่งช่วยเหลือต่างๆ เช่น เงินทุน เครื่องมือ อุปกรณ์ และการฝึกฝนต่างๆ ที่ไม่สามารถได้รับการจัดสรรให้โดยง่ายจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติงานอยู่ภายใต้งบประมาณที่มีอย่างจำกัด

บทบาทหน้าที่ในระดับท้องถิ่น (เมือง / ชุมชน) ของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Local Role [City / County])

ความพยายามในการปราบปรามยาเสพติดในระดับท้องถิ่นนั้น ตำรวจประจำเมืองและนายอำเภอมีบทบาทที่สำคัญมากในการปราบปรามยาเสพติด ถึงแม้ว่าบางหน่วยงานจะขาดแคลนในด้านทรัพยากรต่างๆ แต่หน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายส่วนมากจะมีความสามารถในการสืบสวนคดีอาญาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยเหลือเจ้าหน้าที่เหล่านี้ในการจับกุมผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่สืบสวนคดียาเสพติดได้จัดหาให้มีผู้แจ้งข่าวที่ จะสามารถแจ้งข้อมูลได้อย่างสม่ำเสมอและข้อมูลข่าวสารนั้นๆ เป็นข้อมูลที่ทันสมัยโดยคำนึงถึงบุคคลผู้ที่กระทำความผิดหรืออาชญากรในเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดในท้องถิ่นนั้น และการปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นนี้ก็เช่นกัน มีความลำบากในการจัดหาทรัพยากรในการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติด ทั้งในด้านงบประมาณที่ใช้ในการล่อซื้อยาเสพติด เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ และกำลังคน ซึ่งในปีหนึ่งๆ จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากในการจัดงบประมาณสำหรับสิ่งเหล่านี้ ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นจำนวนมากที่มีเขตอำนาจจากเขตอำนาจหนึ่งไปยังอีกเขตอำนาจหนึ่ง แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการปราบปรามยาเสพติดเหล่านี้ต่างต้องเผชิญกับ

ปัญหาเดียวกัน คือปัญหาในเรื่องกำลังคน การฝึกฝน และงบประมาณ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานก็ต้องพบกับความยากลำบาก ความตึงเครียด ความเร่งรีบ และความกดดัน ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่

นอกจากหน่วยงานในระดับต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่ได้กล่าวข้างต้น ยังมีอีกหน่วยงานหนึ่ง คือ สำนักงานอัยการท้องถิ่น หรือสำนักงานอัยการเขต ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดของความพยายามในการปราบปรามยาเสพติด อัยการหรือผู้ช่วยอัยการมีความรับผิดชอบในเรื่องความสำเร็จของคดียาเสพติดที่ผู้ต้องสงสัยถูกจับกุมตัวไว้ได้ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในคดีจะเกิดขึ้นโดยการตัดสินว่ามีการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่จะขึ้นกับว่าในการเตรียมคดียาเสพติดนั้นได้กระทำการอย่างถูกต้องตามขั้นตอนต่างๆ ครบถ้วนสมบูรณ์เพียงใด เมื่อนำคดีนั้นมาเสนอต่อพนักงานอัยการเพื่อเตรียมการฟ้องคดีนั้น แต่ก็มักจะปรากฏอยู่เสมอว่า เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร้องเรียนเกี่ยวกับการที่พนักงานอัยการจัดให้มีการต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining) ในคดียาเสพติดก่อนที่จะมีการพิจารณาคดีกรณีเช่นนี้ เมื่อจำเลยตกลงที่จะให้การรับสารภาพเพื่อให้ตนได้รับการลงโทษเพียงเล็กน้อยกว่าการถูกฟ้องร้องเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงของการรับโทษที่ได้พิพากษาวางโทษไว้อย่างกว้างขวางโดยคณะลูกขุนหรือผู้พิพากษา ซึ่งกรณีนี้อาจเกิดขึ้นเมื่อมีพนักงานอัยการที่ไม่คุ้นเคยกับคดียาเสพติด ซึ่งเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษ หรือเมื่อพนักงานอัยการนั้นยังไม่มีประสบการณ์จึงต้องการหลีกเลี่ยงการใช้เวลาในการพิจารณาคดี

หน่วยงานหลักในการดำเนินการเกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละประเทศมักจะเป็นหน่วยงานอิสระ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเฉพาะ สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยเฉพาะ เรียกว่า สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (Drug Enforcement Administration) หรือ DEA ซึ่งก่อตั้งโดยกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Justice) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 1973 โดยมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ถือเป็นหน่วยงานกลางของรัฐบาลกลางเทียบเท่าหน่วยตำรวจสอบสวนกลางของสหรัฐอเมริกา คือ FBI (Federal Bureau of Investigation) ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศสหรัฐอเมริกาเผชิญกับวิกฤตการณ์ด้านสุขภาพอนามัยซึ่งเป็นปัญหาระดับชาติ และเป็นปัญหาในทุกระดับชั้นของสังคมอเมริกัน วิกฤตการณ์นี้คือปัญหาการใช้ยาเสพติด เพื่อที่จะต่อสู้กับปัญหายาเสพติดที่มีอยู่อย่างมากมายนี้ รัฐบาลกลางได้ระดมความพยายามอย่างเต็มที่ โดยสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด วัตถุประสงค์แรกเริ่มของหน่วยงานนี้ คือ

การหยุดยั้งการลักลอบค้ายาเสพติดและยาอันตราย โดยก่อนที่จะมีการจัดตั้งหน่วยงาน DEA นั้น ได้มีความพยายามของรัฐบาลในการที่จะต่อสู้กับปัญหาการใช้ยาเสพติดและยาอันตราย ได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานในระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลกลางต่างๆ ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็จะปฏิบัติหน้าที่เป็นอิสระต่อกัน¹²

ในการที่จะจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นผู้นำในการให้ความสำคัญในเรื่องการต่อต้านการค้ายาเสพติดและการใช้ยาเสพติดทั่วโลก นโยบายในการจัดตั้งหน่วยงานของประธานาธิบดีที่ได้เน้นเป็นพิเศษ ซึ่งก็คือสำนักงานยาเสพติดและยาอันตราย (Bureau of Narcotics and Dangerous Drugs) สำนักงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด (Office for Drug Abuse Law Enforcement) สำนักงานข่าวกรองยาเสพติดแห่งชาติ (Office of National Narcotics Intelligence) หน่วยงานในการสืบสวนสอบสวนและหน่วยข่าวกรองของสำนักงานศุลกากร (Drug Investigative and Intelligence units of the Bureau of Customs) และแผนกปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Drug Enforcement Sections of the Office of Science and Technology) ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานปราบปรามยาเสพติด หรือ DEA

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเน้นความสำคัญในด้านการชี้หรือระบุแหล่งที่มาและการจำหน่ายยาเสพติดมากกว่าการจับกุมผู้ขายยาเสพติด ด้วยเหตุนี้ในช่วงแรกเริ่มนั้น DEA ได้ปฏิบัติงานในเรื่องเกี่ยวกับการจับกุมการค้ายาเสพติด ในแหล่งตั้งต้นของยาเสพติดในต่างประเทศ ปฏิบัติการทำลายการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมายภายในประเทศ และให้การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในระดับมลรัฐและระดับท้องถิ่นในการป้องกันมิให้ยาเสพติดเข้ามาครอบงำชุมชน เพื่อที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้ DEA จึงมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนายุทธศาสตร์ในด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในระดับรัฐบาลกลาง โดยผ่านทางโครงการ แผนการ การประเมิน และการข่าว นอกจากนี้ DEA ยังมีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่และมีหน้าที่ในการเตรียมคดีสำหรับการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้ต้องสงสัยที่ได้กระทำการฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อกฎหมายยาเสพติดของรัฐบาลกลาง และปฏิบัติการหรือดำเนินการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลต่างประเทศ ภายใต้นโยบายที่เป็นคำแนะนำจากคณะรัฐมนตรีในการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ และใน

¹² Robert J.Wicks and Jerome J.Platt,Drug Abuse ; A Criminal Justice Primer (Beverly Hills : Benziger Bruce & Glencoe,Inc.,1977),p.116 - 117.

การปฏิบัติตามหน้าที่นั้น DEA จึงให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกมาเป็นอย่างดีปฏิบัติหน้าที่ประจำในเมืองใหญ่ๆ ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งใน 54 สำนักงานใน 31 ประเทศทั่วโลก เป้าหมายของเจ้าหน้าที่ DEA คือการเข้าถึงแหล่งยาเสพติดขนาดใหญ่และการยึดยาเสพติดก่อนที่ยาเสพติดจะไปถึงมือผู้ขายยาเสพติด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ เจ้าหน้าที่ DEA จะต้องปฏิบัติการหรือดำเนินการร่วมกันระหว่างเทคนิคการบังคับใช้กฎหมายที่มีความก้าวหน้ามากขึ้นกับการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีความทันสมัย

DEA ยังมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องกฎข้อบังคับของกฎหมายในเรื่องการผลิตยาเสพติดและสารควบคุมภายใต้กฎหมายควบคุมยาเสพติด (Controlled Substance Act of 1970) ซึ่งภายใต้กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ DEA กำหนดจำนวนของการนำเข้า การส่งออก และการผลิตยาเสพติดต่างๆ ที่มีการควบคุม แพทย์ เภสัชกร และบุคคลอื่น ผู้ควบคุม จำหน่าย หรือผสมยา หรือแพทย์ที่ให้ใบสั่งยาที่เป็นยาเสพติดควบคุมจะอยู่ภายใต้การตรวจสอบโดยผู้แทนของ DEA ซึ่งการควบคุมเหล่านี้ก็เพื่อให้แน่ใจว่ายาเสพติดที่ถูกกฎหมายนั้นมีอยู่อย่างเพียงพอสำหรับการแพทย์และการวิจัย และในขณะเดียวกันก็เป็นการป้องกันมิให้ยาเสพติดเหล่านี้ไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย

ภาระหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดคือ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดและข้อกำหนดหรือข้อบังคับของประเทศสหรัฐอเมริกา และนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและกระบวนการวิธีพิจารณาความของประเทศสหรัฐอเมริกาหรือเขตอำนาจศาลอื่นๆ ของคอร์ทเหล่านั้น และสมาชิกสำคัญขององค์กรมีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการเพาะปลูกพืชเสพติด การผลิตสิ่งเสพติด หรือการจำหน่ายสิ่งเสพติด ซึ่งปรากฏอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือมีความมุ่งหมายที่จะทำการค้าสิ่งเสพติดในประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีหน้าที่ในการสนับสนุนและช่วยเหลือโครงการอื่นที่มีใช่เป็นการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นโครงการที่มีความมุ่งหมายในการลดปริมาณยาเสพติดในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและกฎข้อบังคับเกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศสหรัฐอเมริกาให้บรรลุผลสำเร็จนั้น หน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดมีดังนี้ คือ¹³

¹³ <http://www.usdoj.gov/dea/agency/mission.htm> (27/6/43)

1.หน้าที่ในการสืบสวนและเตรียมการสำหรับการดำเนินการสอบสวนและการฟ้องร้องตามกฎหมายในกรณีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในรายที่สำคัญ ทั้งในระดับระหว่างมลรัฐและระดับระหว่างประเทศ

2.หน้าที่ในการสืบสวนและเตรียมการสำหรับการดำเนินการสอบสวนและการฟ้องร้องตามกฎหมายในกรณีของอาชญากรและกลุ่มอาชญากรที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นการกระทำความผิดที่มีความรุนแรงมากในชุมชนและเป็นการกระทำโดยการข่มขู่ให้ประชาชนเกิดความกลัว

3.หน้าที่ในการควบคุมและดูแลจัดการเกี่ยวกับแผนการข่าว คือข่าวกรองเรื่องยาเสพติดในระดับชาติ โดยมีความร่วมมือทั้งในระดับรัฐบาลกลาง ระดับมลรัฐ ระดับท้องถิ่น และระดับเจ้าหน้าที่จากต่างประเทศ ในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ยุทธวิธี และในด้านการปฏิบัติการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

4.หน้าที่ในการยึดและริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด หรือสืบได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด หรือมีเจตนาที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการค้ายาเสพติด

5.หน้าที่ในการบังคับการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม ๙.รเสพติด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่าย และการจ่ายยาซึ่งผลิตอย่างถูกกฎหมาย (ยาเสพติดจะแบ่งเป็นประเภทเพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการควบคุมที่ต่างกันไปตามความเหมาะสม เนื่องจากยาเสพติดแต่ละประเภทยังมีอันตรายและมีความจำเป็นในทางการแพทย์ไม่เหมือนกัน)

6.หน้าที่ในการประสานงานและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับรัฐบาลกลาง ระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่น โดยประสานงานกันในความพยายามในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และส่งเสริมความพยายามนั้นผ่านทาง การสืบสวนสอบสวนในระดับระหว่างมลรัฐ และในระดับระหว่างประเทศที่นอกเหนือไปจาก เขตอำนาจและแหล่งช่วยเหลือต่างๆในระดับท้องถิ่นหรือระดับรัฐบาลกลางที่มีอย่างจำกัด

7.หน้าที่ในการประสานงานและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับรัฐบาลกลาง ระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่นกับรัฐบาลต่างประเทศในโครงการที่มีความมุ่งหมายที่

จะลดปริมาณของยาเสพติดในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผ่านทางวิธีการที่ไม่ใช่การบังคับใช้กฎหมาย เช่น การจำกัดพืชเสพติดที่มีการลักลอบปลูก การนำพืชอื่นมาปลูกทดแทน การปลูกพืชเสพติด และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ต่างประเทศ

8. หน้าที่รับผิดชอบภายใต้นโยบายที่ได้ให้ไว้โดยรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศและเอกอัครราชทูต สำหรับโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติควบคุมกันไปกับ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในต่างประเทศ

9. หน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับองค์การสหประชาชาติ ตำรวจสากล และองค์กรอื่นๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโครงการในการควบคุมยาเสพติดในระดับระหว่างประเทศ

สำนักงาน DEA จัดแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็นพื้นที่รับผิดชอบ (Region) เพื่อให้สอดคล้องกับเส้นทางเข้าออกและบริเวณที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยมีผู้อำนวยการ (Director) เป็นผู้รับผิดชอบ หากในเขตพื้นที่ใดมีพื้นที่กว้างขวาง ก็จะแบ่งออกเป็นเขตพื้นที่ย่อย (Sub - Region) เพื่อให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบได้เพียงพอกับความต้องการ โดยมีหัวหน้าเขตพื้นที่ย่อย (Special Agent-in-Charge) เป็นผู้รับผิดชอบ ในกรณีที่จะมีปัญหาพาดพิงไปถึงผู้นำทางการเมือง นักการเมือง ข้าราชการของประเทศต่างๆ DEA ต้องเสนอความเห็นไปยังกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐผ่านเอกอัครราชทูตประจำกระทรวงฝ่ายกิจการยาเสพติด เพื่อให้กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐช่วยดำเนินการทางการเมือง เพราะการปราบปรามยาเสพติดนั้นจะเกี่ยวข้องกับการเมืองระหว่างประเทศด้วย

แนวทางการปราบปรามยาเสพติดของสำนักงาน DEA มีดังนี้¹⁴

1. เมื่อมีการจับกุมเกี่ยวกับคดียาเสพติด ไม่ว่าจะโดยหน่วยงานใดก็ตาม จะต้องแจ้งให้สำนักงาน DEA ทราบโดยด่วน

2. หน่วยงานที่จับกุมได้จะเป็นผู้ดำเนินคดีต่อไปก็ได้ หรือจะให้สำนักงาน DEA ดำเนินคดีแทน ก็ได้ โดยมอบเรื่องทั้งหมดให้สำนักงาน DEA ที่ตั้งขึ้นในเขตที่มีการจับกุม

¹⁴ Drug Enforcement Administration,(U.S.Government Printing Office : 1973),p.3.

3. สำนักงาน DEA จะมีัยการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคดียาเสพติดทำการว่าความในคดียาเสพติดโดยเฉพาะ

4. ในกรณีที่บทลงโทษในคดียาเสพติดตามกฎหมายของมลรัฐสูงกว่าบทลงโทษตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง อาจส่งผู้ต้องหาไปที่ศาลมลรัฐแทนที่จะส่งไปที่ศาลของรัฐบาลกลาง

5. จัดตั้งหน่วยข่าวผสม (Unified Intelligence Command) ซึ่งประกอบด้วยสำนักงาน DEA ในเขตพื้นที่ เจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำมลรัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำเขต เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำเมือง เจ้าหน้าที่สรรพากร เจ้าหน้าที่กรมการบินพลเรือน เจ้าหน้าที่ยามตรวจชายฝั่ง และอาจรวมถึงเจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าหน้าที่ปราบปรามการลักลอบค้าอาวุธ และเจ้าหน้าที่ทหารทำการรวบรวมข่าวสารการเคลื่อนไหวของพ่อค้ายาเสพติดในพื้นที่แต่ละแห่ง ซึ่งมักจะทำกันเป็นรูปของการดำเนินงานเป็นขบวนการในลักษณะองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime)

6. จัดตั้งหน่วยปราบปรามผสม (Task Force) ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำมลรัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำเขต และเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดประจำพื้นที่ การจัดหน่วยปราบปรามผสมดังกล่าวจะแบ่งกำลังออกเป็นชุดปราบปรามย่อย แบ่งเขตรับผิดชอบคนในพื้นที่ทั้งหมด สำหรับในการบังคับบัญชานั้น อาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ DEA หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำเมือง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำมลรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ศุลกากร เป็นหัวหน้าชุดปราบปรามผสม โดยจัดตั้งสำนักงานขึ้นที่สำนักงาน DEA ประจำเขต การจัดตั้งชุดปราบปรามผสมนั้น มีความมุ่งหมายที่จะระดมกำลังเครื่องมือเครื่องใช้ และขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยมาปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการลดการทำงานซ้ำซ้อน แต่เนื่องจากการจัดตั้ง หน่วยปราบปรามผสมจะต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานที่มาร่วมด้วย เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ในบางพื้นที่ความร่วมมือดังกล่าวยังไม่ดีพอ จึงยังจัดตั้งไม่ได้ หรือบางพื้นที่จัดตั้งไปแล้วเกิดความขัดแย้งหรือขาดความร่วมมืออย่างจริงจัง ทำให้ต้อง ยกเลิกปฏิบัติการดังกล่าวไปหลายแห่ง ฉะนั้น ความสำเร็จของหน่วยงานปราบปรามผสม จึงขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาของแต่ละหน่วยที่จะให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง

ระบบความยุติธรรมทางอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระบบกล่าวหา (Adversarial System) โดยมีพนักงานอัยการของรัฐเป็นโจทก์ และทนายความเป็นผู้แก้ต่างให้จำเลย

อย่างไรก็ตาม วิธีการที่ผู้ต้องหาต้องถูกดำเนินคดียังมีความซับซ้อนและ ไม่สอดคล้องกับรูปแบบดั้งเดิมที่เรียกว่า "ผู้พิพากษา - ลูกขุน - การฟ้องร้องและการต่อสู้คดี" (Judge - Jury - Prosecution and Defense) โดยข้อเท็จจริงแล้ว คดีส่วนมากเสร็จสิ้นก่อนขั้นตอนการพิจารณาในชั้นศาล¹⁵

อย่างไรก็ตาม ตามบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (Amendment) ฉบับที่ 10 การจัดองค์กรและการงบประมาณของระบบความยุติธรรมทางอาญาเป็นความรับผิดชอบของ แต่ละมลรัฐ ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึง การตรากฎหมายอาญาและการกำหนดวิธีการลงโทษ การจัดตั้งองค์กรตำรวจ ระบบศาล ราชทัณฑ์ ระบบการต่อสู้คดีสาธารณะ (Public Defense System) และการเลือกตั้งและแต่งตั้งพนักงานอัยการ ทั้งนี้ในบรรดามลรัฐทั้งหมดห้าสิบมลรัฐ ไม่มีมลรัฐใดมีระบบความยุติธรรมทางอาญาที่เหมือนกันเลย

ระบบความยุติธรรมทางอาญาของรัฐบาลกลางครอบคลุมถึงเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รัฐบาลกลางมีตำรวจของตนเอง เช่น สำนักงานตำรวจสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation หรือ FBI) และเรือนจำสำหรับผู้ต้องโทษในคดีเหล่านั้น โดยทั่วไปรัฐบาลกลางจะไม่สอดแทรกเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับระบบความยุติธรรมทางอาญาของแต่ละมลรัฐ เว้นแต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับสถานการณ์ภายในที่รุนแรงเท่านั้น

องค์กรของรัฐบาลกลางมีหลายหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและสอบสวนคดี เช่น สำนักงานตำรวจสอบสวนกลาง (FBI) สำนักงานตรวจสภากาสิโน (Bureau of Internal Revenue) เฉพาะกรณีเลี้ยงภาษี สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติบุคคล (Immigration and Nationalization Service) สำนักงานบังคับคดี (U.S. Marshal Service) สำนักงานศุลกากร (U.S. Customs Service) สำนักงานสุรา ยาสูบ และอาวุธปืน (Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms) หน่วยสืบราชการลับ (United States Secret Service) สำนักงานตรวจสอบการขนส่งทางไปรษณีย์ (Postal Inspection Service) สำนักงานสรรพากร (Internal Revenue Service) หน่วยสวนสาธารณะแห่งชาติ (National Park Service) องค์กรอาหารและยา (Food and Drug

¹⁵ สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ (กรุงเทพมหานคร : เซเว่นพริ้นติ้ง กรุ๊ป, 2540), หน้า 671 - 673.

Administration) หน่วยรักษาชายฝั่ง (U.S.Coast Guard) และตำรวจประจำรัฐสภา (Capital Police) โดยในบางกรณีอำนาจของตำรวจอาจซ้ำซ้อนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการสืบสวนสอบสวน เพราะคดีหนึ่งตำรวจท้องถิ่น อาจเป็นผู้เริ่มต้นสอบสวน แต่ต่อมามีตำรวจจากหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจของมลรัฐ หรือสำนักงานตำรวจสอบสวนกลางเข้ามาทำการสอบสวน

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐอเมริกา (DEA) มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนและเตรียมการสำหรับการดำเนินการสอบสวนและการฟ้องร้องตามกฎหมายในกรณีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในรายชื่อที่สำคัญ ทั้งในระดับระหว่างมลรัฐและระดับระหว่างประเทศ ดังนี้

(Code of Federal Regulations)

บรรพที่ 28 การบริหารงานยุติธรรม (Title 28--Judicial Administration)

บทที่ 1 กระทรวงยุติธรรม (Chapter 1--Department of Justice)

ส่วนที่ 0 หน่วยงานของกระทรวงยุติธรรม (Part 0--Organization of the Department of Justice)

ข้อย่อย R สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (Subpart R--Drug Enforcement Administration)

มาตรา 0.103 การเปิดเผยข้อมูล (Sec.0.103 Release of Information) ¹⁶

(a) ผู้บริหารสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (DEA) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับโดย DEA และรายงานการสืบสวนสอบสวนของ DEA แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลาง, เจ้าหน้าที่ของมลรัฐ และเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสารควบคุม (ยาเสพติด)

(2) เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับโดย DEA และรายงานการสืบสวนสอบสวนของ DEA แก่อัยการของรัฐบาลกลาง, อัยการมลรัฐ และอัยการท้องถิ่น และคณะกรรมการควบคุมสารเสพติดของมลรัฐ ที่มีหน้าที่ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดก่อนจะดำเนินคดีในชั้นศาลและคณะกรรมการควบคุมสารเสพติด

¹⁶[http://frwebgate5.access.gpo.gov/.../waisgate.cgi?WAISdocID=817526061+11+0+0&WAISanction=retrieve \(11/1/43\),p 2.](http://frwebgate5.access.gpo.gov/.../waisgate.cgi?WAISdocID=817526061+11+0+0&WAISanction=retrieve (11/1/43),p 2.)

(3) ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ DEA ให้คำให้การตามหมายเรียกที่ออกโดยอัยการของรัฐบาลกลาง, อัยการมลรัฐ และอัยการท้องถิ่น ในคดีความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับสารควบคุม (ยาเสพติด)

เห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ DEA ในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น มีกฎหมายบัญญัติรับรองอำนาจหน้าที่ไว้อย่างกว้างขวาง เพื่อให้เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้อิสรระในการปฏิบัติงาน สามารถเตรียมการสำหรับการดำเนินการสอบสวนและการฟ้องร้องตามกฎหมาย ในกรณีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในรายชื่อที่สำคัญ ทั้งในระดับระหว่างมลรัฐ และระดับระหว่างประเทศ และมีหน้าที่ในการสืบสวนและเตรียมการสำหรับการดำเนินการสอบสวนและการฟ้องร้องตามกฎหมายในกรณีของอาชญากรและกลุ่มอาชญากรที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นคดีที่มีความร้ายแรงส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้าง จึงต้องใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพสูงมากกว่ามาตรการทางกฎหมายโดยทั่วไป

(2) ประเทศสิงคโปร์

ลักษณะของประเทศสิงคโปร์ที่เป็นศูนย์กลางด้านการค้าของภูมิภาคและของโลกจึงทำให้ประเทศสิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางการค้ายาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติดระหว่างประเทศไปได้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกเหนือจากการค้ายาเสพติดระหว่างทวีปที่ผิดกฎหมายแล้ว ประเทศสิงคโปร์ยังเป็นศูนย์จำหน่ายยาเสพติดที่สำคัญสำหรับอินโดนีเซียและบางส่วนของแหลมมลายู กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ ได้ใช้ประเทศสิงคโปร์เป็นสำนักงานใหญ่ในภูมิภาคนี้ และอุปทานอันไม่จำกัดของยาเสพติด ทำให้รัฐบาลประสบความยากลำบากในอันที่จะลดการติดยาเสพติดภายในประเทศหรือลดจำนวนยาเสพติดที่จะส่งจำหน่ายต่อที่อื่น ดังนั้นรัฐบาลจึงเปลี่ยนยุทธวิธีและหันไปกวัดขั้นกับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด หลังจากนั้น ผู้ลักลอบค้ายาเสพติดก็เล็งจากประเทศสิงคโปร์และมุ่งมาที่กรุงเทพฯแทน งานในด้านการปราบปรามยาเสพติดของประเทศสิงคโปร์แต่เดิมอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศุลกากร ก็ได้โอนไปให้กับสำนักงานยาเสพติดกลางที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยและ ในขณะที่การลักลอบค้ายาเสพติดระหว่างประเทศไม่ได้ใช้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลาง แต่การแพร่เข้ามาของยาเสพติดชนิดร้ายแรงเพื่อการเสพในประเทศกลับเพิ่มขึ้นอย่างมาก

กฎหมายการเข้ายาในทางที่ผิด พ.ศ.2516 ได้ควบคุมยาบางชนิดและกำหนดโทษของการเสพ การครอบครอง และการค้ายาที่ควบคุม เมื่อสถานการณ์เลวร้ายลง มีการแก้ไขกฎหมายการเข้ายาในทางที่ผิดใน พ.ศ.2518 โดยกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับผู้เชื่อว่า

- (1) ค้า ส่งเข้า ส่งออก เฮโรอีนบริสุทธิ์จำนวนมากกว่า 15 กรัม หรือมอร์ฟีนบริสุทธิ์ จำนวนมากกว่า 30 กรัม หรือ
- (2) ผลิตเฮโรอีนหรือมอร์ฟีน

กฎหมายการเข้ายาในทางที่ผิดยังให้อำนาจผู้อำนวยการสำนักงานยาเสพติดกลางในการสั่งให้บุคคลใดก็ตามที่พบว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด (หรือตรวจพบร่องรอยของการเข้ายาที่ควบคุมในปัสสาวะ) เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพภาคบังคับในสถานพยาบาลที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว กฎหมายต่อมาได้กำหนดให้มีการสอดส่องดูแลผู้เคยติดยาเสพติดที่ได้รับการปล่อยตัว โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำ และมีการตรวจสอบปัสสาวะของผู้ที่อยู่ในความดูแลที่สถานีตำรวจประจำท้องถิ่นทุกๆ 5 วัน ภายใต้กฎหมายนี้ ผู้ที่ต้องโทษเป็นครั้งที่สองจะถูกจำคุกไม่ต่ำกว่า 3 ปี

แต่เดิมนั้น ประเทศสิงคโปร์มีแผนงานการปราบปรามยาเสพติดที่มีชื่อรหัสว่า "Operation Ferret" (แผนปฏิบัติการ เฟอเร็ท) เริ่มดำเนินการในเดือนเมษายน พ.ศ.2520 จุดมุ่งหมายเบื้องต้นคือจับกุมผู้ใช้เฮโรอีนให้รวดเร็ว มีการควบคุมตัวและการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีผลดีพอที่จะหยุดการเพิ่มจำนวนของผู้ติดยาเฮโรอีนใหม่ได้ หน่วยปราบปรามยาเสพติดจากสำนักงานยาเสพติดกลาง ตำรวจ และองค์กรอื่นๆ และตำรวจพิเศษจะปฏิบัติงานร่วมกัน และจากการประเมินผลขั้นต้นโครงการนี้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ในการลดอุปสงค์ยาเสพติดลงภายในปีแรก การประมาณของรัฐบาลสิงคโปร์ได้ยืนยันว่าอัตราส่วนของผู้ใช้เฮโรอีนรายใหม่ต่อผู้ใช้เฮโรอีนรายเก่าลดลง การตรวจจับผู้ค้ายาเสพติดทั้งรายใหญ่และรายย่อยอย่างรวดเร็วนี้สามารถทำลายข่ายงานจำหน่ายยาเสพติดในประเทศสิงคโปร์ลงได้ ในปี พ.ศ.2521 ทำให้ประเทศสิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการจำกัดกลุ่มยาเสพติดสำคัญๆ เพื่อเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจตราที่จุดเข้าประเทศ โดยเฉพาะบริเวณทางที่เชื่อมประเทศสิงคโปร์กับประเทศมาเลเซียได้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของโครงการสุนัขยาเสพติดให้สูงขึ้น

หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดของประเทศสิงคโปร์มี 3 หน่วย คือ

1. สำนักงานยาเสพติดกลาง (Central Narcotic Bureau) หรือ CNB ก่อตั้งขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1971

2. กรมตำรวจสิงคโปร์ มีหน้าที่ในการสืบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย รวมทั้งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด

3. กรมศุลกากรและสรรพากร มีหน้าที่ในการป้องกันมิให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศ

หน่วยงานสำคัญของประเทศสิงคโปร์ที่มีหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดคือ Central Narcotics Bureau (CNB) ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนของกระทรวงมหาดไทยในการรักษาระเบียบและกฎหมายของชาติ ความปลอดภัยของพลเมือง และการป้องกันสังคม ซึ่ง CNB มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศสิงคโปร์ ดังนี้¹⁷

- บังคับใช้กฎหมายต่อผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติด
- เป็นผู้นำและประสานงานในการให้ความรู้เกี่ยวกับภัยของยาเสพติด เพื่อเป็นการป้องกัน
- ให้ความช่วยเหลือและเป็นศูนย์รวมในการร่วมมือเพื่อทำให้ปัญหา ยาเสพติดหมดไป
- แนะนำบทบัญญัติของกฎหมายใหม่ๆ และมาตรการอื่นๆ

CNB จัดตั้งในปี ค.ศ.1971 เพื่อเป็นการตอบรับกับปัญหา ยาเสพติดของประเทศสิงคโปร์ที่มีความรุนแรงมากในขณะนั้น เนื่องจากปัญหา ยาเสพติดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศสิงคโปร์ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1961 - 1969 และได้ปรากฏว่ามีผู้ติดยาเสพติดประเภทใหม่ คือกัญชา และ MX Pills ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ ในขณะนั้นมีความกังวลต่อปัญหานี้เป็นอย่างมากก่อนที่จะจัดตั้ง CNB ขึ้นนั้น มีหน่วยงานหนึ่งคือ CID (Central investigations Department) ซึ่งในชวงนั้นเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของยาเสพติด โดยเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีหน้าที่ในการต่อสู้กับปัญหา ยาเสพติด แต่เนื่องจากจำนวนผู้เสพยาเสพติดที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้รัฐบาลสิงคโปร์ตระหนักว่าควรที่จะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีหน้าที่โดยตรงในการได้ตอบและสกัดกั้นภัยอันตรายจากยาเสพติด เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าปัญหา ยาเสพติดจะไม่เพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นการคุกคามต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศสิงคโปร์¹⁸

ภาระหน้าที่ของ CNB คือ การทำให้ประเทศสิงคโปร์ปลอดภัยจากทั้งการใช้ยาเสพติดและสารระเหย ซึ่งหน้าที่หนึ่งนอกเหนือจากการเป็นหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ

¹⁷ <http://www.gov.sg/mha/cnb/about/mission.html> (9/9/43)

¹⁸ <http://www.gov.sg/mha/cnb/about/history.html> (9/9/43)

ยาเสพติดโดยการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งหมดแล้ว CNB ยังมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เสพยาเสพติดภายหลังจากที่ผู้เสพยาฯ เหล่านี้ได้รับการปล่อยตัวจากสถานบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด กฎหมายกำหนดให้ผู้ติดยาเสพติดต้องรายงานผลการตรวจปัสสาวะต่อ CNB ในช่วงระยะเวลา 2 ปี เพื่อเป็นการยับยั้งไม่ให้ผู้ติดยาเสพติดเหล่านี้กลับไปติดยาเสพติดอีก ช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ CNB มีบทบาทเป็นผู้นำในการวางแผนและนำโครงการให้ความรู้ในการป้องกันยาเสพติดมาใช้ รวมทั้งทำให้ความร่วมมือและประสานงานของชุมชนและหน่วยงานของรัฐบาลในเรื่องปัญหาเสพติดประสบผลสำเร็จ เพื่อทำให้ปัญหาเสพติดหมดไป นอกจากนี้ CNB ก็มีหน้าที่ในการตรวจตราและสืบสวนถึงการนำเข้าสารตั้งต้นเพื่อนำมาผลิตยาเสพติด ปัญหาเสพติดในประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันนี้อยู่ในสภาวะที่สามารถควบคุมได้ และปัญหามีความคงที่ เนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ทำให้จำนวนการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีความลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1994 กฎหมายยาเสพติดที่สำคัญของประเทศสิงคโปร์ คือ Misuse of Drugs Act 1973 ซึ่งกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงแก่ผู้ลักลอบค้ายาเสพติด คือ ถ้าบุคคลใดมีเฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อขายเกิน 2 กรัม หรือมีมอร์ฟินไว้ในความครอบครองเพื่อขายเกิน 3 กรัม จะได้รับโทษประหารชีวิต นอกจากนี้ประเทศสิงคโปร์ ยังมีกฎหมาย Criminal Law Act ซึ่งมี มาตรการควบคุมบุคคลผู้เป็นตัวการโดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของศาล คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วยความเห็นชอบของอัยการ มีอำนาจสั่งควบคุมตัวนายทุนหรือตัวการค้ายาเสพติดไว้ไม่เกิน 2 ปี และประธานาธิบดีมีอำนาจที่จะขยายเวลาการควบคุมได้อีกครั้งละไม่เกิน 1 ปี ผลจากการใช้มาตรการดังกล่าวนี้ ทำให้ทางการสามารถจับกุมหัวหน้าขบวนการค้ายาเสพติดได้เป็นจำนวนมากซึ่งมีผลทำให้การลักลอบค้ายาเสพติดมีจำนวนลดลง

การดำเนินคดีอาญาทั้งหมดในประเทศสิงคโปร์ จะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเมื่อทราบว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการแจ้งความทางโทรศัพท์ฉุกเฉินหรือการร้องทุกข์ด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องจับบันทึกประจำวันไว้ ซึ่งเรียกว่า "รายงานข้อมูลเบื้องต้น" ซึ่งรายงานฉบับนี้สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลได้ การที่ไม่นำรายงานนี้เสนอศาลในระหว่างการพิจารณาอาจมีผลในทางลบต่อคดีที่นำมาฟ้องร้อง¹⁹

¹⁹ สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ (กรุงเทพมหานคร : เซเวนพรีนติ้ง กรุ๊ป, 2540), หน้า 213.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้แยกแยะถึงความแตกต่างความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences) กับความผิดที่ไม่สามารถจับได้ (Non-Seizable Offences) ในความผิดที่สามารถจับได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจทำการจับกุมบุคคลใดก็ได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ ถ้าหากเขามีความเชื่อโดยมีเหตุผลว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดอาญา ความผิดอาญาต่างๆ ที่ตำรวจจับได้โดยไม่มีหมายจับนั้นมักจะเป็นความผิดที่ค่อนข้างรุนแรงโดยธรรมชาติของมันเอง เช่น ฆ่า ช่มชู้ ปล้นทรัพย์ ขี้โกงทางเศรษฐกิจ การเงิน (Criminal Breach of Trust) และอื่นๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการสืบสวนสอบสวนคดีที่เป็นความผิดที่สามารถจับได้ เช่น มีอำนาจในการตรวจค้น (มาตรา 125) และออกหมายเรียกให้พยานมาให้การ (มาตรา 121)

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการดำเนินคดียาเสพติดของประเทศสิงคโปร์ตามที่บัญญัติไว้ใน Misuse of Drugs Act (Chapter 185) Section 32 คือ "ในคดีใดก็ตามที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน (officer of the Bureau) จะมีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการทั้งหลายอย่างเช่นเจ้าหน้าที่ตำรวจตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences) " ²⁰

กฎหมาย Misuse of Drugs Act (Chapter 185) ได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน (officer of the Bureau) ไว้ใน Part 1 ดังนี้ "เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน (officer of the Bureau)" หมายถึง ผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่อื่นใดของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดกลาง (Central Narcotics Bureau)

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศสิงคโปร์ Criminal Procedure Code (Chapter 68) Section 118 (1) บัญญัติถึงการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences) ดังนี้ ²¹

Criminal Procedure Code (Chapter 68)

Section 118 Investigation in seizable cases

²⁰ The Statues of The Republic of Singapore, Misuse of Drug Act (Chapter 185)

²¹ The Statues of The Republic of Singapore, Criminal Procedure Code (Chapter 68)

- (1) เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการทั้งหลายหรือส่วนหนึ่งส่วนใดตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 120 (อำนาจในการเรียกถามพยานบุคคล) ,มาตรา 121 (ออกหมายเรียกให้พยานมาให้การ),มาตรา 125 (อำนาจในการตรวจค้น) และมาตรา 126 (อำนาจในการเรียกให้ผู้ร้องทุกข์และพยานให้ปรากฏตัวต่อศาล) ในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences) โดยไม่ต้องมีคำสั่งจากผู้ฟ้องคดีของรัฐ (Public Prosecutor) ได้

และ Section 119 Procedure where seizable offence suspected กระบวนการดำเนินการในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences)

- (1) หากข้อมูลที่ได้รับมา หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุสงสัยถึงการกระทำความผิดในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences) นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและพฤติการณ์แวดล้อมถึงเหตุสงสัยนั้น โดยทันที หรืออาจใช้มาตรการต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อค้นพบความจริงแห่งคดีหรือจับตัวผู้กระทำความผิดไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวน และจะต้องรายงานการดำเนินการดังกล่าวต่อผู้ฟ้องดำเนินคดีของรัฐ (อัยการ) ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจดำเนินการด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ดำเนินการแทนตน และจะต้องรายงานการสืบสวนสอบสวนนั้นต่อพนักงานอัยการ

กฎหมายประเทศสิงคโปร์ได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการทั้งหลายอย่างเช่นเจ้าหน้าที่ตำรวจตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดที่สามารถจับได้ (Seizable Offences) ดังนั้น เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของสิงคโปร์จึงมีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานแห่งคดี และเสนอรายงานการสืบสวนสอบสวนนั้นแก่พนักงานอัยการ

- (3) ฮ่องกง

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 รูปแบบการใช้ยาเสพติดในประเทศฮ่องกงเปลี่ยนแปลงจากการใช้ฝิ่นไปเป็นเฮโรอีน และต่อมาผู้ติดยาเสพติดบางคนก็เปลี่ยนจากการสูดดมเฮโรอีนเป็น

การฉีด เมื่อราคาเฮโรอีนในท้องตลาดสูงขึ้น เครื่องมือที่เหมาะสมเพียงอย่างเดียวของรัฐบาลฮ่องกงในนโยบายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดการค้ายาเสพติดและการใช้ยาในทางที่ผิดตั้งแต่ พ.ศ. 2517 คือคณะกรรมการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด (The Action Committee Against Narcotics - ACAN) สมาชิกของคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วยตัวแทนจากฝ่ายบริการด้านอนามัยและการแพทย์ ศุลกากรและสรรพสามิต ตำรวจ สวัสดิการสังคม เรือนจำ และคณะกรรมการยาเสพติด ซึ่งความรับผิดชอบของคณะกรรมการนี้ เช่น โครงการถอนพิษยาด้วยเมทาโดน การบรรจุวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เช่น แอมเฟตามีน และเมตาควาโลนลงในรายชื่อยาควบคุม และการทำให้โครงการศึกษาเพื่อป้องกันยาเสพติดมีความเข้มแข็งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น งานของคณะกรรมการชุดนี้ในด้านกฎหมายและการปราบปรามการใช้ยาในทางที่ผิดในประเทศฮ่องกงจึงเป็นเพียงงานหนึ่งของโครงการปฏิบัติการรวมเท่านั้น

ภายใต้กฎหมายยาอันตราย บทลงโทษหนักที่สุดสำหรับการค้ายาอันตราย คือ การจำคุกตลอดชีวิต ปรับ 5 ล้านเหรียญฮ่องกง (การตัดสินอย่างรวบรัดจะลงโทษสูงสุดคือ จำคุก 3 ปี และปรับ 500,000 เหรียญฮ่องกง) โดยมีโทษต่ำลงมาสำหรับการดำเนินการโรงสูบฝิ่นและการปลูกกัญชาหรือฝิ่น และโทษจำคุกสูงสุด 3 ปี ปรับ 10,000 เหรียญฮ่องกง สำหรับการครอบครองสูบ สูดดม หรือฉีดยาอันตราย หรือเป็นเจ้าของกล่องสูบหรือเครื่องมือเครื่องใช้ในการกระทำดังกล่าว การลงโทษทางกายก็รวมอยู่ในรายการบทลงโทษนี้ด้วย มีกฎหมายบางส่วนที่ควบคุมถึงการผลิตโดยกำหนดโทษอย่างรุนแรงต่อผู้ใดก็ตามที่มีสารเปลี่ยนกรดอะเซติกไว้ในครอบครอง โดยเฉพาะน้ำยาอะเซติกแอนไฮไดรด์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการเปลี่ยนมอร์ฟีนเป็นเฮโรอีน ในระยะแรกนั้น องค์การปราบปรามยาเสพติดขึ้นชมอย่างมากกับความสำเร็จในการทำลายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ก่อตั้งมาช้านานได้ทั้งหมดอย่างแท้จริง และมีการเพิ่มความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ไทยซึ่งทำให้ยาเสพติดที่หลั่งไหลเข้าสู่ฮ่องกงโดยเรือลากอวนของไทยหยุดชะงักลง ขณะเดียวกัน ความสำเร็จในการตรวจค้นครั้งนี้ก่อให้เกิดปัญหาด้านการตรวจค้นซึ่งยากลำบากยิ่งขึ้นไปอีก เมื่อกลุ่มผู้ค้าใหม่ๆ ได้เข้ามาแทนที่กลุ่มผู้ค้าที่เคยมีมาก่อน และเมื่อการลักลอบขนส่งยาเสพติดจำนวนมากๆ เลิกล้มไปและเปลี่ยนเป็น "ยุทธวิธีแบบคลื่นมนุษย์" แทน คือ มีบุคคลจำนวนมากนำยาเสพติดจำนวนไม่มากนักติดตัวมาส่งให้กับตลาดภายในประเทศโดยการเดินทางทางอากาศหรือทางทะเล รายงานยาเสพติดของฮ่องกง สรุปไว้ว่า ทั่วๆ ที่ประสบความสำเร็จในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดในช่วงระยะแรกๆ ก็ตาม แต่การต่อสู้กับผู้ค้ายาเสพติดก็ดูเหมือนจะยังเป็น การต่อสู้ที่ยากลำบากอยู่ต่อไป เนื่องจากผลกำไรอันมหาศาลที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด ทำให้มีอาชญากรที่กระหายจะเข้าไปแทนที่ผู้ค้ายาเสพติดที่ถูกจับหรือหลบหนีไปอยู่เสมอ

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่สำคัญของฮ่องกง คือ กฎหมายว่าด้วยยาอันตราย (The Dangerous Drugs Ordinance) ซึ่งอยู่ในบทที่ 134 ของกฎหมายฮ่องกง (The Laws of Hong Kong) กฎหมายว่าด้วยยาอันตรายนี้ครอบคลุมถึงยาเสพติดหลายชนิด รวมทั้ง ฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น, บาร์บิทอน, โคคาอิน, โคเคอิน และคานาบิส บทบัญญัติที่สำคัญของกฎหมายว่าด้วยยาอันตรายมีดังนี้ คือ

(A) ความผิดที่มีอัตราโทษสูงสุด จำคุกตลอดชีวิตและปรับ 5 ล้านเหรียญ ได้แก่ ความผิดฐานต่อไปนี้ คือ

1. การซื้อขาย รวมทั้ง การนำเข้า ส่งออก การเก็บรักษา การจำหน่ายซึ่งยาเสพติด (Dangerous Drugs) ต้องระวางโทษขั้นต่ำ จำคุก 3 ปี และปรับ 500,000 เหรียญ
2. การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด (Dangerous Drugs) เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้าที่ผิดกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกขั้นต่ำ 3 ปี และปรับ 500,000 เหรียญ
3. การผลิตยาเสพติด (Dangerous Drugs)

(B) ความผิดที่มีอัตราโทษสูงสุดจำคุก 15 ปี และปรับ 5 ล้านเหรียญ และอัตราโทษจำคุกต่ำสุด 3 ปี และปรับ 500,000 เหรียญ ได้แก่ความผิดฐานต่อไปนี้ คือ

1. เปิดดำเนินกิจการ, ดูแลรักษา, จัดการดำเนินกิจการ หรือช่วยในการจัดการดังกล่าวเกี่ยวกับการมั่วสุมเรื่องยาเสพติด
2. เป็นเจ้าของ, ให้เช่า, ครอบครอง หรือเป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลสถานที่ยินยอมให้มีการใช้สถานที่เพื่อใช้ในการมั่วสุม, ซื้อ ขาย ผลิต หรือเก็บรักษา ยาเสพติด (Dangerous Drugs)
3. เป็นผู้ดำเนินการ หรือตกลงยินยอมให้ผู้อื่นดำเนินการต่างๆ ที่รู้ว่าจะสถานที่แห่งนั้นจะถูกใช้เพื่อกิจการตามข้อ 2.

(C) ความผิดที่มีอัตราโทษสูงสุดจำคุก 15 ปี และปรับ 100,000 บาท เหรียญ ได้แก่ ความผิดฐานต่อไปนี้ คือ

1. การเพาะปลูกคานาบิส หรือฝิ่น
2. จำหน่าย เก็บรักษา หรือเสนอให้มีการจำหน่ายหรือเก็บรักษา หรือเกี่ยวข้องด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เสนอหรือสนับสนุนให้มีการกระทำผิดดังกล่าว นำเข้า ส่งออก หรือกระทำการใดเพื่อเตรียมนำเข้าหรือส่งออกคานาบิสหรือฝิ่น

(D) ความผิดที่มีอัตราโทษสูงสุดจำคุก 3 ปี และปรับ 10,000 เหรียญ ได้แก่ความผิดฐานต่อไปนี้ คือ

1. มีไว้ในความครอบครองซึ่งยาเสพติด (Dangerous Drugs)
2. เสพยาเสพติด (Dangerous Drugs)
3. มีไว้ในครอบครองซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับยาเสพติด

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของฮ่องกงนั้น คดีอาญาจะเข้าสู่ระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสองทางด้วยกัน ซึ่งวิธีแรกเป็นกรณีที่ประชาชนรายงานถึงเหตุคดีอาญาที่เกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น รถยนต์ถูกขโมย หรือถูกทำร้ายร่างกาย อีกวิธีหนึ่งคือพยานผู้เห็นเหตุการณ์จะเป็นผู้รายงานการเกิดเหตุคดีอาญานั้นๆ ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการรายงานการเกิดเหตุคดีอาญาก็จะทำการสืบสวนสอบสวนคดีอาญานั้น ซึ่งการสอบสวนจะเกิดขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสังเกตพบว่ามีกระทำความผิดอาญา หรือเมื่อได้ทำการสืบสวนแล้วพบว่ามีกระทำความผิดอาญาและรู้ตัวผู้กระทำความผิดนั้น²²

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพบว่ามีกระทำความผิดอาญาและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้วก็จะดำเนินการจับกุมและแจ้งข้อหาให้กับผู้กระทำความผิด ดำเนินการออกหมายเรียก ซึ่งเป็นการเริ่มคดี เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการจับกุมและแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิด และมีอำนาจอื่นๆ ที่เกี่ยวกับคดี เช่น อำนาจในการยึดทรัพย์สินและอำนาจในการกักขังผู้กระทำความผิด อำนาจต่างๆ เหล่านี้มีบัญญัติไว้ใน Police Force Ordinance (Chapter 232)

แผนกยาเสพติด (Narcotics Division) ของฮ่องกง มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด, กฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติด และวิธีการต่างๆ ทั้งหลาย ที่เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดทั้งในเรื่องการใ้ยาเสพติด การค้ายาเสพติด และทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด สำหรับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดของกรมตำรวจฮ่องกง (Narcotics Bureau of the Hong Kong Police)²³ ซึ่งสำนักงานดังกล่าวมีหน้าที่ด้านรวบรวมการข่าวเกี่ยวกับการนำเข้าการผลิต และการจำหน่ายยาเสพติดภายในฮ่องกงและต่างประเทศ และมีหน้าที่โดยตรงในการปราบปรามอาชญากรรมยาเสพติดที่เกิดขึ้นภายในฮ่องกง โดยดำเนินการสืบสวนติดตามการ

²² Ian Dobinson and Derek Roebuck, Introduction to Law in the HONG KONG SAR (China : Sweet & Maxwell, 1996) p.97 -

²³ Anita Leung (personnel communication, September 6, 2001) mentioned...

ลักลอบค้ายาเสพติด การหยุดยั้งและดำเนินมาตรการกวดขันทรัพย์สินจากการค้ายาเสพติดให้ตกเป็นของรัฐ²⁴

สำนักงานปราบปรามยาเสพติดของกรมตำรวจฮ่องกง (Narcotics Bureau of the Hong Kong Police) มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องรวบรวมด้านการข่าวและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดโดยมุ่งปราบปรามองค์กรการค้ายาเสพติด สำนักงานปราบปรามยาเสพติดเป็นหน่วยติดต่อกับประสานงานกับประเทศจีนแผ่นดินใหญ่และต่างประเทศ (จีนโพ้นทะเล) เพื่อที่จะต่อต้านและปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามพรมแดนและข้ามประเทศ แผนกสืบสวนสอบสวนทรัพย์สินของสำนักงานปราบปรามยาเสพติด (Financial Investigation Division) มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการกวดขันทรัพย์สินของผู้ค้ายาเสพติด เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดมีหน้าที่ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนอกจากนี้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวยังมีหน้าที่ในการเตรียมสำนวนการสอบสวนสำหรับการพิจารณาคดี และประสานงานกับกระทรวงยุติธรรม โดยปกติแล้วเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดจะได้รับการฝึกฝนอบรมในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาและเคยปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาทั่วไปกับตำรวจท้องถิ่น (Police Region or Police District) ก่อนจะย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานปราบปรามยาเสพติดของกรมตำรวจ²⁵

แผนกยาเสพติด (Narcotics Division) ของฮ่องกง มีหน้าที่หลักคือรับผิดชอบด้านนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แต่สำนักงานปราบปรามยาเสพติดของกรมตำรวจฮ่องกง ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของกรมตำรวจฮ่องกงนั้น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปราบปรามยาเสพติด มีหน้าที่ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีหน้าที่เตรียมสำนวนการสอบสวนสำหรับการฟ้องร้องพิจารณาคดี และประสานงานกับกระทรวงยุติธรรม จะเห็นได้ว่าหน่วยงานด้านการปราบปรามยาเสพติดทั้งสองหน่วยของฮ่องกงจะแบ่งแยกหน้าที่กัน โดยหน่วยหนึ่งจะมีหน้าที่ด้านนโยบายเพียงอย่างเดียว ส่วนอีกหน่วยหนึ่งจะมีหน้าที่ในการปราบปรามดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติด โดยใช้ทรัพยากรบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความสามารถในการสืบสวนสอบสวนและความรู้ความชำนาญในเรื่อง

²⁴ <http://www.info.gov.hk/police/aa-home/english/org/org.htm> (5/12/44)

²⁵ TSANG Ka-kin (personnel communication, September 25, 2001) mentioned...

กฎหมายยาเสพติดโดยตรง และแบ่งแยกส่วนราชการของกรมตำรวจออกเป็นสำนักงานปราบปรามยาเสพติดเพื่อให้มีลักษณะการทำงานที่ชัดเจนขึ้น

(4) ประเทศมาเลเซีย

เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย และมีชายแดนติดต่อกับประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซียจึงต้องประสบกับปัญหาการถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากบริเวณสามเหลี่ยมทองคำผ่านประเทศไทยมายังประเทศมาเลเซียเพื่อต่อไปยังประเทศฮ่องกงอีกทอดหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็มีการลักลอบนำน้ำยาเคมีที่ใช้ในการฉีดยาเสพติดจากประเทศมาเลเซียผ่านประเทศไทยไปยังบริเวณสามเหลี่ยมทองคำด้วย และมีการนำเข้ายาอึจากประเทศ มาเลเซียเข้ามาทางพื้นที่อำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา การนำเข้ายาแก้ไอผสมโคเคอินผ่าน อำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส การนำเข้าน้ำยาเคมีอาชิติคแอนไฮโดรด์เข้ามาจากประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียทางจังหวัดสตูล รัฐบาลมาเลเซียและรัฐบาลไทยจึงได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการสกัดกั้นการลักลอบค้ายาเสพติดและน้ำยาเคมีดังกล่าว ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศมาเลเซียได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟีน ผีน และกัญชา

หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศมาเลเซีย คือ Anti Narcotics Task Force กฎหมายยาเสพติดที่สำคัญของประเทศมาเลเซียคือ Dangerous Drug Act 1952 ซึ่งมีบทกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับผู้ลักลอบค้ายาเสพติด และประเทศมาเลเซียยังมี Emergency Ordinance 1969 ซึ่งให้อำนาจแก่ เจ้าหน้าที่ในการควบคุมบุคคลเพื่อทำการสอบสวนได้ไม่มากกว่า 60 วันอีกด้วย และถ้าการสอบสวนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา มีอำนาจที่จะสั่งให้ควบคุมบุคคล ผู้นั้นได้ต่อไปอีกไม่เกิน 2 ปี นอกจากนี้ประเทศมาเลเซียยังมีกฎหมายบังคับบำบัดรักษา และกฎหมายยึดทรัพย์ของผู้ค้ายาเสพติดด้วย

การออกกฎหมายว่าด้วยยาอันตรายในประเทศมาเลเซียในปัจจุบันอาศัยกฤษฎีกายาอันตราย พ.ศ. 2495 ซึ่งทำให้ระบบการควบคุมผีนโดยผ่านการขึ้นทะเบียนแบบใดแบบหนึ่งที่มีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 จบสิ้นลง กฎหมายพื้นฐาน พ.ศ. 2495 นี้มีการแก้ไขเป็นครั้งคราวเพื่อให้ทันกับความต้องการที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนรูปแบบของการใช้ยาในทางที่ผิดในประเทศ ประเทศมาเลเซียเป็นภาคีอนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติด พ.ศ. 2504 และได้เข้าร่วม

การประชุมของคณะกรรมการยาอันตรายในฐานะผู้สังเกตการณ์มาเลเซียเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งนามในปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการใช้ยาในทางที่ผิด พ.ศ. 2519 (ASEAN Declaration of Principles on Drug Abuse Control of 1967) และเข้าร่วมในกิจกรรมระดับภูมิภาคหลายอย่าง รวมทั้งกิจกรรมที่จัดตั้งขึ้นตามแผนโคลัมโบ องค์การอนามัยโลก และ UNFDAC (United Nations Fund for Drug Abuse Control) ในระดับภูมิภาค และองค์การตำรวจสากลยุโรป – เอเชีย (European – Asian Interpol) ต่อมากฎหมายฉบับนี้ได้รับการปรับปรุงใหม่เกือบทั้งหมดและออกมาเป็นกฎหมายอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2518 โดยคำนึงถึงการควบคุมการค้ายาที่ถือว่าเป็นยาเสพติดประเภทต่างๆ ตามอนุสัญญาเดี่ยว และการให้การศึกษาเพื่อการป้องกันและการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด มีการเพิ่มโทษสำหรับการค้ายาเสพติดให้สูงขึ้น การค้าเฮโรอีน 100 กรัม หรือมากกว่านั้น มีโทษถึงประหารชีวิต ในขณะที่เดียวกันการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก็กระทำด้วยวิธีการที่เมตตาากฎนามากขึ้น²⁶

ความสำคัญของการปราบปรามยาเสพติดจะมองเห็นได้เมื่อมีการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการใช้ยาภายในประเทศ และขนาดของการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศที่เข้ามาเลเซียเป็นจุดที่ผ่านสะดวก จำนวนผู้ติดยาเสพติดโดยประมาณได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีผู้ติดยาเสพติดที่เป็นเยาวชนจำนวนมาก และชนิดของยาที่นำมาใช้ในทางที่ผิดก็เพิ่มขึ้นโดยมีมอร์ฟีนและเฮโรอีนเป็นสำคัญ นอกจากนี้จำนวนผู้ค้ายาเสพติดชาวมาเลเซียที่ถูกจับกุมในต่างประเทศได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น มีชาวต่างประเทศและชาวมาเลเซียถูกจับกุมในประเทศด้วยข้อหาการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ โดยมีการจับกุมได้หลายครั้งที่ท่าอากาศยานและท่าเรือของประเทศ โดยสันนิษฐานว่าเฮโรอีนส่วนใหญ่ที่ลักลอบเข้ามาในประเทศจะมาจากโรงงานผลิตที่ตั้งอยู่เหนือชายแดนประเทศไทย

แม้ว่ารัฐบาลประเทศมาเลเซียจะเน้นทั้งการลดอุปทานและการลดอุปสงค์ที่ผิดกฎหมาย แต่ก็เชื่อได้ว่าการลดอุปทานคือองค์ประกอบที่สำคัญในการควบคุมและกำจัดปัญหาเสพติด เมื่อพิจารณาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศ และการขนส่งประเภทต่างๆ ที่เข้าและออกจากประเทศแล้ว การปราบปรามยาเสพติดกระทำได้ยาก ดังนั้น บริเวณชายแดนไทย – มาเลเซียจึงเป็นบริเวณที่ยากต่อการตรวจตราและสอดส่องดูแล รัฐบาลจึงมีโครงการทำรั้วกันชายแดน

²⁶ สเปนเซอร์.ซี.พี. ยาเสพติดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. แปลโดย เพชรา สังขะวร ,(กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา,2530),หน้า 195 - 197.

ในส่วนที่ผ่านป่าทึบ และมีการตรวจผู้โดยสารและสัมภาระที่ จุดเข้าออกอย่างเข้มงวด มีการเพิ่มกำลังคนในกรมศุลกากรและสรรพสามิต โดยมีหน่วยรักษาความปลอดภัยที่ท่าอากาศยานและท่าเรือ และมีหน่วยสุนัขดมกลิ่นประจำที่กองกำลังเหล่านี้

สำนักงานกลางยาเสพติดดำเนินการประสานงานกับหน่วยปราบปรามยาเสพติดอื่นๆ โดยการดำเนินงานของสำนักงานกลางยาเสพติดมุ่งไปที่ผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญๆ เนื่องจากสำนักงานกลางยาเสพติดมีกำลังคนน้อยและส่วนใหญ่ยึดตัวมาจากตำรวจ ที่ปรึกษาระหว่างชาติ จึงเสนอว่า การดำเนินการปราบปราม การรวบรวมข่าว และการปราบปรามการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ควรอยู่ใต้อำนาจของตำรวจโดยตรง ต่อมารัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อควบคุมยาเสพติด เพื่อให้มีผลต่อการประสานงานนโยบาย ทั้งหมดโดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะกรรมการรัฐมนตรีได้ขอความช่วยเหลือจาก UNFDAC ในการจัดเตรียมคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อทำการประเมินผลการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของประเทศ และตรวจสอบโครงการป้องกันยาเสพติดที่กำลังดำเนินการอยู่ ผลที่ได้จากการนี้ประการหนึ่งคือ การก่อตั้ง Executive National Action Unit of the Cabinet Committee on Drug Control ซึ่งมีอำนาจดำเนินการประสานความพยายามในการปราบปรามยาเสพติดให้มากที่สุด โดยสมาชิกของหน่วยปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Unit) นี้ จะได้รับการแต่งตั้งโดยรองนายกรัฐมนตรี

หลักสำคัญพื้นฐานของระบบความยุติธรรมทางอาญาของประเทศมาเลเซีย คือ ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดโดยศาลที่มีอำนาจ ภายใต้หลักสำคัญดังกล่าว ระบบความยุติธรรมทางอาญาของประเทศมาเลเซีย ได้จัดให้มีมาตรการต่างๆ เพื่อปกป้องผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด²⁷

อย่างไรก็ตาม มีกฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายยาเสพติดและกฎหมายเกี่ยวกับการคอร์รัปชันได้นำหลักดังกล่าวนี้ไปใช้ในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กฎหมายเหล่านี้ได้วางข้อสันนิษฐานของกฎหมายในลักษณะที่เป็นโทษกับผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ดังเช่น

²⁷ สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ (กรุงเทพมหานคร : เซเวนพรีนติ้ง กรุ๊ป, 2540),

เมื่อบุคคลใดถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเหล่านี้ ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานที่ว่าเขาเป็นผู้กระทำความผิด

ระบบความยุติธรรมทางอาญาของประเทศมาเลเซียได้ให้หลักประกันว่าโทษที่จะลงกับผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีหน้าที่รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิด พนักงานอัยการมีหน้าที่ในการตัดสินว่าพยานหลักฐานมีเพียงพอที่จะฟ้องบุคคลใดว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ หน่วยงานมีหน้าที่ต่อสู้แก้ข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา และศาลเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี

การสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ (Police Investigations) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศมาเลเซีย กำหนดถึงกระบวนการในการสืบสวนสอบสวนความผิดทั้งหลายและวิธีปฏิบัติ ตลอดจนสถานที่ที่จะใช้ในการพิจารณาความผิด (Place of Trying) ตามประมวลกฎหมายอาญา โดยเจ้าพนักงานตำรวจจะเป็นผู้สืบสวนสอบสวนความผิดอาญา ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการร้องเรียนกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น หรือในบางกรณีจากข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน การค้น และการจับกุม รวมทั้งสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจอาจทำการจับกุมและตรวจค้นได้ โดยทั่วไปเจ้าพนักงานตำรวจอาจไล่ในพื้นที่ที่ซึ่งการกระทำความผิดได้ถูกกระทำ จะเป็นผู้ทำการสืบสวนสอบสวน

การดำเนินคดีชั้นพนักงานอัยการของสำนักงานอัยการสูงสุด (Prosecution : The Attorney - General's Chambers) นั้น ตามมาตรา 376 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติว่า อัยการสูงสุดเป็นพนักงานอัยการและจะเป็นผู้ควบคุมดูแลและสั่งการเกี่ยวกับการฟ้องและการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา²⁸

สำนักงานอัยการสูงสุดมีหน่วยงานพิเศษซึ่งเรียกว่า "แผนกการฟ้องและดำเนินคดี" (Prosecution Department) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาทั้งปวงเพื่อบรรลุมิ

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 153 - 154.

ประสงค์นี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงบัญญัติให้อัยการสูงสุดในฐานะพนักงานอัยการอาจแต่งตั้งบุคคลใดตามความเหมาะสมเพื่อเข้ารับตำแหน่งรองพนักงานอัยการให้เป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานอัยการได้ รองพนักงานอัยการที่แต่งตั้งเหล่านี้ โดยทั่วไปจะถูกควบคุมดูแลโดยพนักงานอัยการ และอาจใช้ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งสิทธิรวมทั้งอำนาจที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายลายลักษณ์อักษรอื่นบัญญัติไว้ให้เป็นของพนักงานอัยการหรือให้พนักงานอัยการเป็นผู้ใช้ แต่ทั้งนี้ยกเว้นสิทธิหรืออำนาจหน้าที่ที่อาจกระทำได้เฉพาะตัวของพนักงานอัยการเท่านั้น ปกติรองพนักงานอัยการในฐานะตัวแทนของรัฐจะเป็นผู้ดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในศาล นอกจากนี้ พนักงานอัยการในฐานะตัวแทนสูงสุดนั้นยังมีแผนกพิเศษซึ่งรับผิดชอบถึงการดำเนินคดีอาชญากรรมทางการค้าและการพาณิชย์ด้วย

เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจสอบสวนความผิดเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาว่าควรจะดำเนินการฟ้องร้องผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่ มาตรา 145 (3) แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติว่าอัยการสูงสุดมีดุลยพินิจในการฟ้องดำเนินการหรือยกเลิกการดำเนินการในกระบวนการพิจารณาคดีเกี่ยวกับความผิดใดก็ได้ เว้นแต่กระบวนการพิจารณาใน Syariah Court , ศาลแห่งชาติ (Native Court) หรือศาลทหาร (Court – Martial) หลังจากที่มีการสอบสวนของเจ้าพนักงานสอบสวนแล้วเสร็จ และเมื่อมีคำสั่งจากสำนักงานอัยการให้ฟ้องดำเนินคดี ขั้นตอนต่อไปก็คือ การวางกรอบของข้อกล่าวหาหรือคำฟ้องซึ่งอาจจะมีหลายข้อ

รองพนักงานอัยการต้องตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่อยู่ในสำนวนการสอบสวนซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ส่งมา ถ้าปรากฏหลักฐานเพียงพอว่าสามารถดำเนินคดีกับผู้นั้น ในความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง รองพนักงานอัยการจะอนุญาตให้ดำเนินคดีกับบุคคลนั้น เมื่อนั้นก็จะมีกรฟ้องผู้ต้องสงสัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติว่า ภายใต้ข้อยกเว้นบางประการ การดำเนินคดีอาญาทุกประเภทในศาลสูงและการไต่สวนในศาล Magistrate จะต้องกระทำโดย ก. โดยพนักงานอัยการ หนายที่ถูกจ้างโดยผู้ร้องทุกข์และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้ฟ้องโดยชัดแจ้งจากพนักงานอัยการหรือรองพนักงานอัยการ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลหรือการสั่งการของพนักงานอัยการ หรือ ข. โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าสารวัตรตำรวจ (Inspector) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนพนักงานอัยการ

สำหรับประเทศมาเลเซียนั้น เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของมาเลเซีย หมายถึงเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 3 ของกฎหมายว่าด้วยยาอันตราย ค.ศ.1952 ดังนี้ คือ ยังดีเปอตวนอากง²⁹ เป็นผู้แต่งตั้งให้บุคคลนั้นๆ เป็นเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้³⁰ ซึ่งเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของประเทศมาเลเซียจะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศุลกากร และบุคคลที่ยังดีเปอตวนอากงแต่งตั้ง เมื่อพบว่ามีกรกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาอันตราย ค.ศ. 1952 เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศุลกากร และเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดก็จะดำเนินการตรวจค้น ยึด อาัยัด จับกุม และดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำผิดไปดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ทำการสอบสวนและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องร้องต่อไป

ตามที่กล่าวมานี้ เห็นได้ว่าบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนดำเนินคดียาเสพติดที่ปฏิบัติกันอยู่ทั้งตามกฎหมายของไทยและกฎหมายต่างประเทศมีหลายรูปแบบ แต่ละแบบก็มีประสิทธิภาพมีข้อดีต่างกันไป สมควรที่จะนำมาศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่การสอบสวนดำเนินคดียาเสพติดของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

²⁹ ยังดีเปอตวนอากง คือ ประมุขของประเทศมาเลเซียที่ได้รับเลือกจากประมุขของรัฐต่างๆ

ในประเทศมาเลเซีย โดยจะหมุนเวียนกันดำรงตำแหน่ง จะมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

³⁰ Section 3 Dangerous Drugs Act 1952